

IN PAGPANYATA' HI ĪSA KAN YAHİYA PAGPANYATA'

Pahāti

In nagsulat sin bük ini amuna hi Yahiya hambuuk pilisu nakabutang ha pū' sibi'-sibi' pagngānan Patmus, sabab duun siya piyabugit sin parinta Rūm. Iban hangkan siya piyabugit karna' diyugalan sila pasal sin pagnasihat niya sin Parman sin Tuhan iban pagbawgbug niya kan Īsa. (Kitaa ha bāb 1, ayat 9)

In sulat ini mamayta' pasal sin manga pakaradjaan piyanyata' hi Īsa Almasi kan Yahiya. In manga pakaradjaan ini dumatung pa manga mānusiya' ha dunya. In katān bayta' ha lawm sulat ini naug dayn ha Tuhan piyasampay hi Īsa Almasi mawn kan Yahiya. Na, siyulat hi Yahiya in bayta' ini ha supaya in manga Almasi-hin amu in makabacha sin sulat ini, kumusug iban humugut in huwat-huwat iban pangandul nila kan Īsa Almasi, labi awla na ha waktu nimananam sila kasigpitan iban kabinsanaan pasal sin pag'agad nila ha Almasi. In manga pakaradjaan piyanyata' sin Almasi kan Yahiya, malawm in maana niya, sagawa' minsan biya' hādtu, matampal tuud in bayta' sin sulat ini, sin in katān kimukuntara ha Tuhan, labi awla in Nakura' sin manga Saytan, daugun da kaagi hi Īsa Almasi ha susūngun.

Kumuyag in Makabacha sin Sulat ini

¹ In sulat ini amuna in mamayta' pasal sin parakala' amu in piyanyata' hi Īsa Almasi. In bayta' ini amu in kiyawakil sin Tuhan kaniya, ha supaya siya magpahāti pa manga daraakun sin Tuhan pasal sin manga pakaradjaan, amu in maray' na maawn ha susūngun. Na, piyanaug hi Īsa in hambuuk malāikat magpanyata' sin manga pakaradjaan ini mawn pa hambuuk daraakun niya, hi Yahiya. ² Yari na kiyasulat ha sulat ini in katān kīta' hi Yahiya, amu in pahāti dayn ha Tuhan iban sin kasabunnalan piyanyata' hi Īsa Almasi. ³ Na, hisiyu-siyu in makabacha sin sulat ini kumūg in atay niya, iban hisiyu-siyu in dumungug sin bayta' ini, iban magkahagad sin katān kiyasulat ha lawm sin sulat ini, kumuyag da isab in atay niya, karna' masuk na dumatung in waktu maawn in manga pakaradjaan piyanyata' ini katān.

Salam-duwaa pa Manga Pitu Langgal

⁴ In sulat ini naug dayn kāku', hi Yahiya, dumatung mari pa manga jamaa Almasihin sin pitu langgal ha hula' Asiya.

Piyapangayu' ku duwaa bang mayan kamu karihilan tulung-tabang iban kasannyangan atay dayn ha Tuhan, dayn ha Rū niya, iban dayn kan Īsa Almasi. In hikaisa niya dayn ha Tuhan, amu in di' magkapinda dayn sin tagna' pa bihaun, sampay pa salama-lama. In hikaruwa niya dayn ha Rū sin Tuhan, amu in duun ha alupan sin kursi sin Tuhan. ⁵ Iban in hikatū niya dayn kan Īsa Almasi, amu in kapanghalapan natu'

sin bayta' niya. Siya in tau nakauna nabuhi' nagbalik dayn ha kamatay, iban siya isab in makapagbaya' ha katān tau nagnanakura' dī ha dunya.

Malasa siya kātu'niyu, iban piyuas niya kitaniyu dayn ha dusa kaagi sin dugu' niya naasag ha sabab ta. ⁶ Hīnang niya kitaniyu manga pakil hangka-akaran magtaat pa Tuhan, Ama' niya, iban amu in pagsultanan sin Tuhan. Na, hangkan subay natu' sanglitun hi Īsa Almasi, sabab kaniya in kalagguan, iban siya in hambuuk-buuk sangat kawasa salama-lama. Amin.

⁷ Na, dungug kamu. In hi Īsa magkakari miyamagad ha lawm sin manga gabun.

Kakitaan siya sin mānusiya' katān, sambil amu in manga tau limansang namatay kaniya.

Iban in manga bangsa katān dī ha lawm dunya lumandu' in susa iban karukkaan nila.

Ampa tantu bunnal tuud ini. Amin.

⁸ In Panghu' Tuhan Sangat Kawasa, di' magkapinda dayn sin tagna' pa bihaun, iban sampay pa salama-lama. Na, hangkan nagparman in Tuhan, amu agi, "Aku in biya' sapantun Alip iban Ya', amu in panagnaan iban kahinapusan sin unu-unu katān."

In Pagpanyata' hi Īsa Mawn kan Yahiya

⁹ In aku ini hi Yahiya, amu isab in hambuuk taymanghud niyu Almasihin. Sakali sabab sin paghambuuk natu' iban hi Īsa, in aku ini biya' da isab kaniyu simasabal iban simasandal

sin unu-unu katān kasigpitan dumatung mari kātu' karna' sin pag'agad natu' ha pamarinta niya. In aku bakas didtu nakabutang ha pū' Patmus, pasal duun aku piyabugit sin parinta, karna' diyugalan sila pasal sin pagnasihāt ku sin Parman sin Tuhan iban sin kasabunnalan piyanyata' hi Īsa. ¹⁰ Manjari, hambuuk waktu, ha adlaw sin Panghu', hiyūp aku sin Rū sin Tuhan. Iban nakarungug aku suwara makusug biya' sin huyup sin sangkakala dayn ha ulihan ku. ¹¹ Na, amu agi sin suwara, “Sulatan in katān kakitaan mu. Ubus ampa mu parāhan in kiyasulat mu pa manga jamaa Almasihin sin pitu langgal ha manga pitu dāira ini: Ipusus, Ismirna, Pirmamu, Tatira, Sardis, Piladilpi iban Laudikiya.”

¹² Pagdungug ku sin suwara, limingi' aku bat ku kakitaan bang hisiyu in tau nagbibichara kaku'. Paglingi' ku, nākita' aku pagbubutangan palitaan bulawan, pitu in taud niya. ¹³ Iban ha gi'tungan sin manga pagbubutangan palitaan ini, awn timitindug duun biya' lupa tau. In tau ini nagjujuba, iban awn lilibud kandit bulawan ha daghal niya. ¹⁴ In buhuk niya puti' tuud biya' tawas, iban in mata niya masugit mangatud maūk'ūk dakuman, biya' laga kāyu. ¹⁵ In siki niya magsinglab biya' sin tumbaga liyabay ha kāyu iban piyunglasan. Iban in tingug sin suwara niya biya' sin lagublub sin tubig anud, amu in busay malaggu' tuud. ¹⁶ In tau ini nagkukumkum pitu bituun ha lawm lima niya dapit pa tuu, iban gimuwa' dayn ha simud niya puddang mahayt duwang sipak in sulab. In

bayhu' niya magsi'nag biya' sin silak sin suga ha ugtuhan.

¹⁷ Pagkita' ku kaniya, saruun-duun siyūd aku buga'. Na, magtūy aku naligad ha alupan niya. Sarta' nabiya' aku hambuuk tau patay, wala' nakahibal sin buga' ku. Sakali iyulinan niya aku sin lima niya pa tuu sarta' namung na siya, amu agi, “Ayaw kaw mabuga'. Aku na ini in panagnaan iban kahinapusan sin unu-unu katān. ¹⁸ Wayruun tagnaan iban kahinapusan sin kabuhi' ku. Bakas aku miyatay, sagawa' nabuhi' aku nagbalik, iban buhi' na aku kasaumulan. Aku in tagkawasa dumihil atawa di' dumihil sin kamatay. Iban aku da isab in makapag'agi bang pakain ku pakadtuun in manga tau miyatay.

¹⁹ “Na, sulatan in katān bakas kiyakitaan mu, iban sin kikita' mu bihaun, iban sin manga sumunu' hipakita' ku kaymu. ²⁰ Na, bihaun baytaan ta na kaw sin maana sin pitu bituun kīta' mu kiyukumkum ku ha lima ku pa tuu, iban sin pitu pagbubutangan palitaan bulawan, amu in bakas wala' piyaingat sin Tuhan. Yari in maana niya. In pitu bituun, amuna in pitu nakura' sin pitu langgal. Ampa in pitu pagbubutangan palitaan, amuna in pitu tumpuk sin manga jamaa Almasihin sin pitu langgal.”

2

In Amānat Pa Tau Ipusus

¹ Iban laung niya pa, “Sulatan in amānat ini, ampa mu parāhan pa nakura' sin manga tau agad ha Almasi ha dāira Ipusus.”

Na, yari in amānat niya. Laung niya,

“In pahāti ini naug dayn kaku' (hi Īsa Almasi), amu in tagkumkuman sin pitu bituun ha lawm tuu ku, iban amu in miyamanaw ha lawm sin pitu pagbubutangan palitaan bulawan, amu in tattap kumita' kaniyu. ² Kaingatan ku in hinang niyu. Kiyaamuhan aku sin tuyu' niyu maghinang, iban sin kasabal niyu sumandal sin unu-unu kasigpitan. Iban kiyaamuhan aku isab sin mahukaw kamu ha manga tau naghinang kangian. Iban mahukaw da isab kamu ha manga tau, amu in naggulal ha baran nila tau kiyawakilan sin Tuhan, pasal napariksa' niyu na in manga tau ini, nagputing sadja. ³ Iban kaingatan ku da isab in kamu yan masabal. Karna' siyandalan niyu in unu-unu katān kasigpitan, amu in kimugdan kaniyu ha pasal ku, iban wala' niyu tuud biyugtu' in pag'īman niyu kaku'.

⁴ “Sagawa' awn hambuuk siyalla' ku kaniyu. Bihaun in lasa niyu kaku' bukun na makusug biya' sin nakauna. Kimū' na tuud in lasa niyu. ⁵ Pikila niyu in pagbiddaan sin lasa niyu tagna' iban sin bihaun. Pagtawbati niyu na in dusa niyu, iban hinanga niyu na magbalik in bakas hinang niyu marayaw. Pasal bang niyu di' pagtawbatan in manga dusa niyu bihaun, mawn aku kaniyu iban īgan ku in pagbubutangan palitaan niyu, amu in tumpuk sin manga jamaa sin langgal niyu. ⁶ Malayngkan, awn da isab hinang niyu nakasulut kaku'. Sabab in kamu

biya' da isab kaku', marugal ha manga hinang mangi' sin manga tau Nikulay.

⁷ “Na, in kamu taga taynga, taynghug kamu ha bichara ku ini, sabab amuna ini in bichara sin Rū sin Tuhan pa manga jamaa Almasihin sin kalanggalan. Hisiyu-siyu in manga tau, amu in tumatas tumanggung sin unu-unu makalubu sin iman nila, dihilan ku sila kapatutan kumaun sin bunga sin kahuy didtu ha hulaan sin Tuhan, amu in kahuy makarihil kabuhi' salama-lama.”

In Amānat pa Tau Ismirna

⁸ Iban laung niya pa isab kaku', “Sulatan in amānat ini, ampa mu parāhan pa nakura' sin manga tau agad ha Almasi ha dāira Ismirna.”

Na, yari in amānat niya. Laung niya,

“In pahāti ini naug dayn kaku' (hi Īsa Almasi), amu in panagnaan iban kahinapusan sin unu-unu katān. Iban aku na ini in bakas miyatay iban nabuhi' nagbalik dayn ha kamatay. ⁹ Kaingatan ku in manga kabinsanaan kiyalabayan niyu. Iban kaingatan ku da isab in katān hāl sin kamiskinan niyu, sagawa' yadtu in daya niyu ha surga'. Kaingatan ku in manga pamung mangi' kaniyu sin manga tau simusulang kaniyu, amu in magbaw'-baw' in sila Yahudi tau sin Tuhan, sagawa' bukun bunnal, pasal in sila yan hambuuk tumpuk sin manga tindug sin Saytan Puntukan. ¹⁰ Ayaw kamu mabuga' sin manga kabinsanaan, amu in maray' na dumatung mawn kaniyu. Ingat kamu. In kaibanan kaniyu hiluun pa lawm jil sin manga tau agad ha Iblis, ha supaya kaingatan bang biya' diin tuud

in kusug sin īman niyu kāku'. Numanam kamu kabinsanaan ha lawm hangpu' adlaw. Sagawa' pahuguta niyu sadja in īman niyu kāku' minsan kamatay in sūngun niyu, sabab awn karayawan hirihil ku kaniyu, amu in kabuhi' salama-lama didtu ha surga'.

¹¹ “Na, in kamu taga taynga, taynghug kamu ha bichara ku ini, sabab amuna ini in bichara sin Rū sin Tuhan pa manga jamaa Almasihin sin kalanggalan. Hisiyu-siyu in manga tau amu in tumatas tumanggung sin unu-unu makalubu sin īman nila, di' sila makalabay kasiksaan salama-lama amu in pag'iyannun Kamatay Hikaruwa.”

In Amānat pa Tau Pirgamu

¹² Ubus namung na isab siya. Laung niya, “Sulatan in amānat ini, ampa mu parāhan pa nakura' sin manga tau agad ha Almasi ha dāira Pirgamu.”

Na, yari in amānat. Laung niya,

“In pahāti ini naug dayn kāku' (hi Īsa Almasi), amu in tagkumkuman sin puddang mahayt duwa sulab. ¹³ Kaingatan ku in kamu yan, naghuhula' ha hula' bantug, sabab pagsimbahan sin Saytan Puntukan. Sagawa' minsan bihayan, masi-masi in pag'agad niyu kāku'. Iban way niyu biyutawanan in pag'īman niyu kāku', minsan ha waktu biyunu' sin manga tau mangi' hi Antipas. In hi Antipas ini tau kapangandulan ku magbayta' ha pasal ku, sa' biyunu' siya duun ha dāira niyu, amu in piyaghuhulaan sin Saytan Puntukan.

¹⁴ “Sumagawa' awn siyalla' ku kaniyu. Pasal in kaibanan kaniyu himihinang sin amu in bakas kiyahindu' hi Balaam kan Balak sin timpu nakauna yadtu. In hi Balaam ini amu in nakahindu' kan Balak bang biya' diin in kaagi niya magpakangī' ha bangsa Israil, ha supaya sila magdusa ha Tuhan, kumaun sin kakaun haram bakas piyaglabut ha manga barhala' iban magjina. ¹⁵ Damikkiyan biya' da isab ha yan in hinang sin manga tau Nikulay, amu in sīsinguran sin kaibanan duun kaniyu. ¹⁶ Hangkan, pagtawbati niyu na in manga dusa niyu, pasal bang kamu masi-masi maghinang sin mangī', mawn aku kaniyu ha masamut, ampa ku bunuun in manga tau naghihinang mangī'. In pakukus hipamunu' ku kanila, amuna in puddang mahayt duwa sulab yari magguwa' dayn ha simud ku.

¹⁷ “In kamu taga taynga, taynghug kamu ha bichara ku ini, sabab amuna ini in bichara sin Rū sin Tuhan pa manga jamaa Almasihin sin kalang-galan. Hisiyu-siyu in manga tau, amu in matatas tumanggung sin unu-unu makalubu sin iman nila, dihilan ku sila sin kakaun pagtawagun 'manna' naug dayn ha surga', amu in kakaun di' kakitaan sin manga tau ha bihaun. Iban dihilan ku pa isab sila pakaniya-pakaniya sin batu puti' iyuukkilan ngān ba'gu, amu in way makaingat liyu dayn sin tau makatayma' ha yan.”

In Amānat pa Tau Tatira

¹⁸ Na namung na isab hi Īsa. Laung niya, “Sulatan in amānat ini, ampa mu parāhan pa

nakura' sin manga tau agad ha Almasi ha dāira Tatira.”

Na, yari in amānat niya. Laung niya,

“In pahāti ini naug dayn kāku' (hi Īsa Almasi), amu in Anak Tuhan, amu in taga mata magsi'nag biya' sin laga kāyu iban in siki ku magsinglab biya' sin tumbaga piyunglasan. ¹⁹ Kaingatan ku in hinang niyu. Kaingatan ku in lasa niyu ha Tuhan iban ha pagkahi niyu mānusiya'. Kaingatan ku in kusug sin pangandul niyu kāku', iban sin pagtabang niyu ha pagkahi niyu mānusiya' karna' sabab ku, iban sin kasabal niyu simandal sin unu-unu kabinsanaan dimatung mawn kaniyu. Kaingatan ku labi marayaw in hinang niyu bihaun dayn sin nakauna.

²⁰ “Sagawa' awn hambuuk siyalla' ku kaniyu. Piyasāran niyu in babai yan, hi Jissibila maghinang mangī'. Bang ha bichara niya, in siya naraak magpasampay sin Parman sin Tuhan. Siyasat niya in manga daraakun ku huminang sin manga hindu' niya tudju pa mangī', biya' na sin magjina iban kumaun sin manga kakaun haram bakas piyanglabut ha barhala'.

²¹ Kiyarihilan ku na siya waktu magtawbat sin manga dusa niya, sagawa' masi-masi niya da hihinang in manga hinang kalumuan.

²² Hangkan in babai yan iban sin katān tau miyagad sin manga hinang niya magjina, paratangan ku sin sakit sangat makalap. Hinangun ku yan bihaun bang sila di' magtawbat dayn ha dusa nahinang nila. ²³ Iban dihilan ku kamatay in manga tau, amu in agad ha hindu' sin babai yan, ha supaya kaingatan sin manga tau katān

agad k̄aku' ha kalanggal-langgalan sin nasusūd ku katān in ha lawm pamikil sin manga tau, iban sin unu in kabayaan nila hinangun. Tungbasan ta kamu ha tungud sin unu in nahinang niyu.

²⁴ “Sumagawa' in kaibanan kaniyu duun ha Tatira wala' da miyagad sin hindu' mangī' sin babai yan. Iban wala' nagguru sin ilmu' dayn ha Saytan Puntukan, amu in pagtawagun sin kaibanan tau hindu' malawm. Na, ini in hikabayta' ku kaniyu. Di' aku mabaya' bang kamu kahunitan. Hangkan wayruun daakan ku kaniyu dugaing dayn sin ini. ²⁵ Amu sadja subay niyu gunggungan in hinang niyu marayaw sampay pa waktu makabalik aku mawn kaniyu. ²⁶⁻²⁷ Ampa hisiyu-siyu in manga tau, amu in matatas tumanggung sin unu-unu makalubu sin īman, iban amu in di' mabugtu' in paghinang sin daakan ku sampay pa adlaw kamatay niya, dihilan ku sila kawasa mamarinta biya' sin kiyarihil k̄aku' sin Tuhan, Ama' ku. Dihilan ku sila kawasa mamarinta ha manga kabangsa-bangsahan. In kusug sin pagparinta nila biya' hantang basi' hipanglubak ha kibus maluhay mabagbag, iban in manga banta nila mabiya' sila sin puga magkapusat-pusat. ²⁸ Hisiyu-siyu isab in matatas tumanggung sin unu-unu makalubu sin īman nila, awn hambuuk pusaka' hirihil ku kanila biya' bituun māga in sawa niya.

²⁹ “In kamu taga taynga, taynghug kamu ha bichara ku ini, sabab amuna ini in bichara sin Rū sin Tuhan pa manga jamaa Almasihin sin kalanggalan.”

3

In Amānat pa Tau Sardis

¹ Pag'ubus namung na isab siya nagbalik. Laung niya, “Sulatan in amānat ini ampa mu parāhan pa nakura' sin manga tau agad ha Almasi ha dāira sin Sardis.”

Na, yari in amānat niya. Laung niya,

“In pahāti ini naug dayn kaku' (hi Īsa Almasi), amu in tagkumkuman sin pitu bituun iban amu in tagkapatutan mangdaak ha Rū sin Tuhan. Amu ini in hibayta' ku kaniyu, kaingatan ku in hinang niyu. Kaingatan ku ha pangatud sin manga tau miyamagad tuud kamu ha manga daakan ku, sagawa' in kasabunnalan niya wayruun aku ha lawm sin atay niyu. In pag'agad niyu kaku' ulaula sadja. Bukun tuud matutuud. ² Na, hangkan jaga kamu. Pahuguta niyu na in pagparachaya iban pagpangandul niyu kaku', pasal biya' agun na malawa' yan dayn kaniyu. Sabab in hinang niyu yan, bang ha liling ku isab, taga salla', lāgi' ha pangita' sin Tuhan ku. ³ Pahūpa niyu pa pamikil niyu in manga hindu' ku, amu in bakas kiyahindu' kaniyu iban diyungug niyu. Kahagara niyu iban pagtawbati niyu na in manga hinang niyu mangī', pasal bang kamu bukun mahalli' dayn ha hinang mangī', mawn aku kaniyu ha waktu, amu in di' niyu mapikil mawn aku, biya' sapantun sin hambuuk sugarul sumūd pa lawm bāy niyu ha di' niyu kaingatan.

⁴ “Sumagawa' awn da isab kaibanan duun kaniyu ha Sardis, hangkatiyu' da, amu in wala'

nalamin sin manga hinang mangī'. In kamu yan biya' hantang tau hiyallian nila in tamungun ha supaya wayruun tamak niya. Paagarun ta kamu kāku' pasal in kamu yan suchi, amu in matūp magad kāku' manamung puti'. ⁵ Na, damikkiyan in hisiyu-siyu manga tau, amu in matatas tumanggung sin unu-unu makalubu sin iman, in sila yan matūp da isab manamung puti'. Iban di' ku papasan in ngān nila dayn ha Kitab, amu piyagsusulatan sin manga ngān sin manga tau, amu in dihilan kabuhi' salama-lama. Iban hitanyag ku ha Ama' ku Tuhan, iban ha manga malāikat niya, sin in manga tau yan suku' ku.

⁶ “Na, in kamu taga taynga, taynghug kamu ha bichara ku ini, sabab amuna ini in bichara sin Rū sin Tuhan pa manga jamaa Almasihin sin kalangalan.”

In Amānat pa Tau Piladilpi

⁷ Pag'ubus, namichara na isab siya nagbalik. Laung niya, “Sulatan in amānat ini, ampa mu parāhan pa nakura' sin manga tau agad ha Almasi ha dāira Piladilpi.”

Na, yari in amānat niya. Laung niya,

“In pahāti ini naug dayn kāku' (hi Īsa Almasi), amu in mahasuchi iban amu in puunan sin kasabunnalan. Aku da in tagkaputan sin kungsi' hi Nabi Daud (hāti niya, aku in tagkumkuman sin labayan pa lawm sin pagparintahan sin Tuhan). Bang aku in umukab sin labayan, wayruun makatambul. Bang ku isab tambulun, wayruun da isab makaukab dugaing dayn kāku'.

⁸ Kaingatan ku in hinang niyu. Kaingatan ku isab

in kamu yan di' makagaus tuud. Sagawa' nagkahagad kamu sin manga hindu' ku, iban wala' niyu piyayluhan sin in kamu agad kāku'. Na, hangkan bang upamakun labayan, iyukab ku na kaniyu ha supaya kamu makasūd ha wayruun makatagga kaniyu. Lāgi' in labayan ini wayruun makatambul dugaing dayn kāku'. ⁹ Na, dungug kamu. In manga tau, amu in nagpabaw'-baw' sin in sila manga Yahudi, tau sin Tuhan, nagputing sadja. In bunnal niya, in sila yan manga tindug sin Saytan Puntukan. Dumatung da in adlaw, in sila yan katān pasujurun ku kaniyu, ha supaya nila kaingatan in kamu kalasahan ku. ¹⁰ Iban in kamu yan nagtuyu' tuud miyagad sin daakan ku, amu in daakan kaniyu sumabal sin unu-unu dimatung mawn kaniyu karna' sabab ku. Na, dayn ha sabab yan, in kamu lappasun ku dayn ha manga kasiksaan dumatung ha susūngun pa dunya, amu in hipanulay-sulay sin īman sin manga mānusiya' katān.

¹¹ “Iban in aku masuuk na magbalik mawn pa dunya. Hangkan ayaw niyu butawani in pag'agad niyu kāku', pasal bang niyu butawanan na, maluppas in tungbas tiyatagama ku kaniyu. Hirihil na pa dugaing. ¹² Ampa in manga tau, amu in matatas tumanggung sin unu-unu makalubu sin īman, dihilan ku sila kalagguan. Dihilan ku sila hula' mahugut paghulaan nila. Humula' na sila kakkal ha luggiya' hulaan sin Tuhan ku. Iban hisulat ku isab ha baran nila in ngān sin Tuhan ku iban sin ngān sin hula' sin Tuhan ku, amu in dāira pagngānan Awrusalam (Baytal Makdis) Ba'gu, amu in dāira panaugun

sin Tuhan dayn ha surga'. Iban hisulat ku da isab ha baran nila in ngān ku ba'gu.

¹³ “Na, in kamu taga taynga, taynghug kamu ha bichara ku ini, sabab amuna ini in bichara sin Rū sin Tuhan pa manga jamaa Almasihin sin kalanggalan.”

In Amānat pa Tau Laudikiya

¹⁴ Na, namung na isab hi Īsa, laung niya, “Sulatan in amānat ini, ampa mu parāhan pa nakura' sin manga tau agad ha Almasi ha dāira Laudikiya.”

Na, yari in amānat niya. Laung niya,

“In pahāti ini naug dayn kāku' (hi Īsa Almasi), amu in pagngānan Amin, amu in tantu kapangandulan iban amu in nanghindu' sin kasabunnalan. Iban aku in tuburan sin unu-unu katān piyapanjari sin Tuhan. ¹⁵ Kaingatan ku in hinang niyu. Kaingatan ku in kamu yan biya' hantang tubig, amu in bukun mapasu', sa' bukun da isab mahagpay. In hāti niya in pag'agad niyu kāku' bukun tuud matutuud. Hawal-hawal kamu. Na, in kabayaan ku bang kamu magad kāku', agad tuud kamu, bang di', di' na tuud.

¹⁶ Na, pagga kamu naghawal-hawal da pasal ku, hisulak ta kamu, biya' da isab sin tubig ha ūt sin mapasu' iban mahagpay, amu in hiluwa' sin tau dayn ha simud nila pasal di' nila kabayaan.

¹⁷ Lāgi' in kamu nag'abbu sin dayahan kamu, marayaw sadja in kiyasūngan niyu, iban bukun kamu kulang-kabus ha unu-unu. Sumagawa' di' niyu kaingatan in kahālan niyu tuud. In bunnal niya, in kamu yan makaluuy tuud, way

parasahan niyu, sabab kulang-kabus kamu ha iman. Biya' da kamu sin sapantun naghuhubu', pasal in kamu kulang kabus ha kalappasan sin Tuhan. Biya' da isab kamu sin hambuuk tau buta, pasal di' niyu kakitaan bang biya' diin tuud in kahālan niyu. ¹⁸ Na, ini in hikahindu' ku kaniyu. Pamī kamu bulawan purul dayn kāku', amu in tantu makarihil daya kaniyu. Iban pamī kamu dayn kāku' tamungun puti', ha supaya kamu di' maghubu' iban masipug. Iban pamī kamu isab dayn kāku' ubat hipag'ubat sin mata niyu, ha supaya niyu kakitaan marayaw in kasabunnalan sin kahālan niyu.

¹⁹ “In manga tau katān kalasahan ku, bibiat ku iban piyapantun ku ha supaya dumayaw in addat-tabīat nila. Na, hangkan tuyui niyu in hinang marayaw iban pagtawbati niyu na tuud in manga hinang niyu mangī'. ²⁰ Na, dungug kamu marayaw. In aku biya' sapantun hambuuk tau nagtitindug iban nagkuku'ku' ha lawang bāy niyu. Manjari bang awn tau hisiyu-siyu na makarungug sin pagtawag ku iban ukaban niya aku lawang, na sumūd aku iban sumāw aku kumaun kaniya. ²¹ Na, hisiyu-siyu in manga tau, amu in matatas tumanggung sin unu-unu makalubu sin iman nila, dihilan ku sila kalaguan lumingkud ha daig ku ha taas sin kursi ku, iban magad mamarinta kāku'. Biya' da isab kāku', diyaug ku in kusug sin Saytan Puntukan, hāti nakalingkud na aku ha daig sin Tuhan, Ama' ku, ha taas sin kursi niya.

²² “Na, in kamu taga taynga, taynghug kamu ha bichara ku ini, sabab amuna ini in bichara

sin Rū sin Tuhan pa manga jamaa Almasihin sin kalanggalan.”

4

In Pagtaat ha Surga'

¹ Na, pag'ubus ini awn na isab dugaing piyakita' kaku'. Kīta' ku naukab in hambuuk lawang pa lawm surga', sarta' diyungug ku na isab nagbalik in suwara, amu in biya' tingug sin huyup sin sangkakala. Laung niya, “Gaban kaw mari, sabab hipakita' ku kaymu in manga pakaradjaan maawn ha susūngun.” ² Sakali, saruun-duun hiyūp aku sin Rū sin Tuhan. Kīta' ku in kursi ha lawm surga' iban awn naglilingkud duun. ³ Sakali awn magsinglab sahaya dayn ha pamayhuan sin naglilingkud ha kursi. In walna' sin sahaya magsinglab biya' sin palmata jaspir iban palmata pula. Iban awn biya' hantang bāngaw ha katilibut sin kursi. Gaddung in walna' biya' sin palmata jamrud. ⁴ Iban in kursi ini lilibut sin kawhaan tag'upat kursi dugaing, amu in piyaglilingkuran sin kawhaan tag'upat nagtatau-maas. In manga kawhaan tag'upat nagtatau-maas ini, nagtatamung puti' iban nagmamahakutta' bulawan. ⁵ Iban dayn ha kursi ini awn gimuwa' manga si'nag sin kilat iyaagaran sin anduhud sin dawgdug. Iban awn pitu tanju' naglalaga duun ha alupan niya. In pitu tanju' ini amuna in tanda' sin Rū sin Tuhan. ⁶ Iban kīta' ku in dagbus sin katiluagan ha alupan sin kursi biya' madtu hantang dagat, amu in malihaw iban masawa tuud biya' sin samin.

Iban ha upat dugu sin kursi yaun awn upat malāikat nagtitindug mahal-mahal in lupa, amu in nalalapat in baran nila sin manga mata dayn ha taykud pa unahan. ⁷ In lupa sin hambuuk biya' lupa singa', in hikaruwa biya' lupa anak sapi', in hikatū biya' lupa bayhu' tau, iban in hikaupat biya' lupa sambulaan limulupad. ⁸ Na, in pakaniya-pakaniya kaupat taga pikpik unum in taud, iban nalalapat sila sin manga mata, dayn ha lawm pa guwa'. Lāgi' wayruun bugtu' sin pagkalang nila dūm-adlaw. Biya' ha ini in lapal kabtangan sin kalangan nila,

“Suchi, Suchi, Suchi,

in Panghu' Tuhan Sangat Kawasa,

Tuhan di' magkapinda, amu-amura dayn sin nakauna, ha bihaun sampay pa salama-lama.”

⁹ In manga upat malāikat mahal-mahal in lupa ini, nagkalang sin manga kalangan kapudjihan iban kasanglitan iban pagsarang-sukul pa Tuhan, amu in naglilingkud duun ha kursi amu in buhi' salama-lama. ¹⁰ Kimalang mayan sila, in kawhaan tag'upat nagtatau-maas simujud na simumba pa Tuhan, amu in naglilingkud ha kursi, amu in buhi' salama-lama. Pagsumba nila, inīg nila in manga mahakutta' nila biyutang pa alupan sin kursi sin Tuhan. Pag'ubus ampa sila namung, laung nila.

¹¹ “Ya Tuhan, Panghu' namu', ikaw in hambuuk-buuk tūpun lagguun iban sanglitun, pasal in ikaw sangat kawasa,

amu in nagpapanjari sin unu-unu katān.

Dayn ha kahandak mu nahinang in kaawnan
 sin katān,
 iban dayn ha kahandak mu in manga piya-
 panjari mu katān dihilan kabuhi'."

5

In Kātas Liyulūn iban sin Anak Bili-bili

¹ Pag'ubus yadtu awn kīta' ku kātas liyulūn iyuulinan sin tuu sin naglilingkud duun ha kursi. In kātas liyulūn ini, siyusulatan dayn ha hansipak pa hansipak, iban pīpikitan sin pitu tumbuk ha supaya di' maukab. ² Sakali ini, nākita' aku hambuuk malāikat makawasa, amu in nagsuwara matanug. Amu agi, "Hisiyu in taga kawasa umaknit sin manga pikit iban umukab sin kātas liyulūn ini?" ³ Sumagawa' wayruun minsan hambuuk dayn ha langit, dunya, atawa dayn ha ahirat in taga kawasa umukab iban macha sin unu in kiyasulat ha lawm sin kātas liyulūn. ⁴ Pagga wayruun tuud makarapat umukab iban macha sin unu in kiyasulat ha lawm sin kātas liyulūn, magtūy aku timangis nagkarukkaan. ⁵ Sakali namung in hambuuk nagtatau-maas. Laung niya kāku', "Ayaw kaw magtangis sabab diyaug na kaagi hi Īsa Almasi in kusug sin Saytan Puntukan. In siya hambuuk panubu' dayn ha pihak hi Yudah sangat makusug biya' sin sattuwa singa', iban siya da isab in hambuuk panubu' makawasa hi Nabi Daud. Hangkan siya da in hambuuk-buuk makarapat umaknit sin pikit sin pitu tumbuk iban umukab sin kātas liyulūn."

6 Pag'ubus awn kīta' ku hambuuk Anak Bili-bili nagtitindug ha alupan sin kursi, piyaglibutan sin upat malāikat mahal-mahal in lupa iban sin kawhaan tag'upat nagtatau-maas. Kita' ku in limpa' sin bakas pali' niya, amu in tanda' sin bakas siya piyatay nakauna. Awn pitu tanduk iban pitu mata niya. In pitu mata niya ini amuna in tanda' sin Rū sin Tuhan, amu in piyakadtu niya pa manga mānusiya' ha katiluagan sin dunya. 7 Na, sakali in Anak Bili-bili miyanaw na harap pa kursi, ampa niya kiyawa' in kātas liyulūn dayn ha lima, amu in dapit pa tuu sin amu in naglilingkud duun ha kursi. 8 Pagkawa' niya sin kātas liyulūn, in upat malāikat mahal-mahal in lupa iban sin kawhaan tag'upat nagtatau-maas, simujud na pa alupan sin Anak Bili-bili, sarta' simumba na kaniya. In manga katān nagtatau-maas nagdarā biyula pakaniya-pakaniya iban panunugtugan bulawan hipu' sin kamanyan. Pasal in hamut sin kamanyan amuna in tanda' sin pagpan-gayu' duwaa sin manga tau suku' sin Tuhan. 9 Pag'ubus ampa na sila nagkalang sin ba'gu kalangan. Biya' ha ini in lapal kabtangan sin kalangan nila.

“Ikaw da in makarapat umaknit sin manga pikit iban umukab sin kātas liyulūn,
 sabab in ikaw piyatay sin tau.

Iban in dugu' mu naasag, amuna in biya' sapantun pilak piyanglukat mu ha manga mānusiya',
 amu in dayn ha dugaing-dugaing pihak,
 bahasa, hula', iban bangsa, dayn ha manga

dusa nila, ha supaya sila mahinang suku' sin Tuhan.

¹⁰ Hīnang mu sila manga pakil hangka-akaran magtaat pa Tuhan natu' iban amu in pagsultanan sin Tuhan.

Iban mamarinta da isab sila dī ha dunya ha susūngun."

¹¹ Pag'ubus imatud na isab aku nagbalik. Pag'atud ku, diyungug ku in suwara sin salaksa' malāikat. Di' maitung in taud. Yaun sila nagtitindug ha katilibut sin manga nagtataumaas, sin upat malāikat mahal-mahal in lupa iban sin kursi.

¹² Ampa sila nagkalangan matanug. Biya' ha ini in lapal sin kalangan nila, "Matūp tumayma' sin pudji in ngiyānan Anak Bili-bili amu in bakas biyunu' sin manga mānusiya',

sabab siya na in makapagbaya'-baya' ha unu-unu katān.

Iban siya in tuburan sin unu-unu na pangalta', ilmu' iban kusug.

Na, lagguun, sanglitun iban pudjihun natu' siya."

¹³ Pag'ubus ampa ku diyungug nagkalangan in katān piyapanjari sin Tuhan ha langit, ha dunya, ha ahirat, ha dagat iban na sin katān piyapanjari ha liyukupan sin ālam. Biya' ha ini in lapal kabtangan sin kalangan nila,

"In naglilingkud duun ha kursi iban sin amu in ngiyānan Anak Bili-bili,

subay natu' pudjihun, lagguun iban sanglitun salama-lama pasal sila tuud in sangat kawasa."

¹⁴ Sakali simambag in upat malāikat mahal-mahal in lupa. Amu agi nila, “Amin.” Pag'ubus ampa na simujud simumba in manga nagtatau-maas.

6

In Manga Pikit sin Kātas Liyulūn

¹ Ha sa'bu ku nangingita'-ngita' duun, kīta' ku iyaknit sin Anak Bili-bili in panagnaan pikit sin kātas liyulūn. Ubus diyungug ku nagsuwara in hambuuk malāikat mahal-mahal in lupa. Biya' dawgdug in tanug sin suwara niya. Laung niya biya' ha ini, “Lanjalan na in hinang diyaakan kaymu.” ² Magtūy, kīta' ku gimuwa' in kura' puti'. In nangungura' ha taas niya nagdarā bawgan pana', sarta' dīhilan na siya kuruna ha ū niya. Pag'ubus ampa na siya nangura' harap pa dunya mamunu' iban magpataalluk ha manga tau atu niya.

³ Sakali iyaknit na isab sin Anak Bili-bili in hikaruwa pikit sin kātas liyulūn. Sarta' diyungug ku na isab nagsuwara in hikaruwa malāikat. Amu agi, “Lanjalan na in hinang diyaakan kaymu.” ⁴ Magtūy kīta' ku gimuwa' in kura' pula. In nangungura' ha taas niya dīhilan na puddang mahaba'. In siya ini dīhilan kawasa umīg sin kasannyangan iban kasulutan ha dunya. Sarta' dumā siya sin kalingugan pa mānusiya' ha supaya in manga tau magbunu' pagkahi.

⁵ Pag'ubus naaknit mayan sin Anak Bili-bili in hikatū pikit sin kātas liyulūn, diyungug ku na isab nagsuwara in hikatū malāikat mahal-mahal

in lupa. Laung niya biya' ha ini, “Lanjalan na in hinang diyaakan kaymu.” Magtūy kita' ku gimuwa' in kura' itum. Iban in nangungura' ha taas niya nagdarā timbangan. ⁶ Sakali awn kiyarungugan ku biya' suwara guwa' dayn ha gi'tungan sin manga upat malāikat mahal-mahal in lupa. Amu agi sin suwara, “Subay in gadji sin tau hangka-adlaw tuput sadja hipamī hangka-pansing bugas atawa tūngka-pansing layagan. Sagawa' in kabbun jaytun iban anggul subay di' mulahun.”

⁷ Pag'ubus naaknit mayan sin Anak Bili-bili in hikaupat pikit sin kātas liyulūn, diyungug ku na isab nagsuwara in hikaupat malāikat mahal-mahal in lupa. Laung niya biya' ha ini, “Lanjalan na in hinang diyaakan kaymu.” ⁸ Na manjari kita' ku gimuwa' in hambuuk kura' namimiyaning in pais niya biya' tau nasasakit. In nangungura' ha taas niya ngiyānan Kamatay, iban in ngiyānan Kubul amuna in imuurul ha ulihan niya. Kiyarihilan sila kawasa mamatay ha hangka-bahagi' sin upat kabahagi' sin manga tau ha dunya. In kaagi nila magpatay ha manga tau, paratungan nila sila bunu', gutum, sakit iban manga sattuwa talun.

⁹ Pag'ubus naaknit mayan sin Anak Bili-bili in hikalima pikit sin kātas liyulūn, kita' ku duun ha baba' sin lugal pagkukulbanan hayup, in manga tau amu in nabunu' pasal sin pagnasihat nila sin Parman sin Tuhan, iban sin pasal mata'gu in pagsaksi' nila sin kasabunnalan pasal hi Īsa Almasi. ¹⁰ Sakali diyungug ku sila sama-sama nagsuwara matanug. Laung nila biya' ha ini, “Ya

Tuhan, Panghu' namu', ikaw in hambuuk-buuk sangat-kawasa, suchi iban amu in puunan sin kasabunnalan. Maunu pa in lugay sin pagtagad namu' kaymu mamawli ha manga tau ha dunya amu in namunu' kāmu'? Ku'nu mu pa sila bu-tangan hukuman iban paratungan kasiksaan?"
¹¹ Pag'ubus yadtu kīta' ku dihilan sila juba puti' pakaniya-pakaniya. Sarta' biyaytaan sila, amu agi, "Tagad iban hali na kamu day'-day'. Iyampa aku mamaws bang maabut na in waktu jumukup in taud sin tau, amu in asal kiyaganta' sin Tuhan mabunu' sila, amu in pagkahi niyu daraakun hi Īsa Almasi. Karna' in sila yan lumabay da isab biya' sin kamatay liyabayan niyu."

¹² Pag'ubus yadtu naaknit mayan sin Anak Bili-bili in hikaunum pikit sin kātas liyulūn, naglinug makusug. Sarta' kīta' ku nanigidlum na in suga biya' sin karut itum, iban in lupa sin bulan namula na biya' dugu'. ¹³ Iban in manga bituun ha langit nalanas nahulug pa dunya, biya' sin paghulug sin bungang-kahuy tina amu in bulak pa bang kugdanan sin hangin makusug. ¹⁴ Iban in langit naīg biya' sin kātas lūnun sin tau. Iban in kabūd-būran iban kapū'-pūan naīg dayn ha lugal kiyabutangan asal kanila.

¹⁵ Pag'ubus yadtu nahalubilu na in katān tau ha dunya. Minsan in manga sultan iban sin manga nakura' sin kahula'-hulaan ha dunya, in manga puntukan nakura' sin manga kasundaluhan, in manga tau dayahan iban sin manga tau balkanan, in manga ipun iban sin bukun, sama-sibu' na nagtapukan ha manga sungab

batu iban ha sawm sin kabatuhan ha kabūd-būran. ¹⁶ Sarta' nangayu'-ngayu' na sila bang mayan sila kahulugan da sin manga būd iban katabunan sin manga batu, ha supaya sila di' kakitaan sin amu in naglilingkud ha kursi, iban ha supaya sila di' kugdanan sin murka' sin Anak Bili-bili. ¹⁷ Sabab dimatung na in waktu hipananam sin Tuhan iban Anak Bili-bili in murka' nila ha manga mānusiya' katān. Ampa wayruun minsan hambuuk tau in makasandal ha murka' yan.

7

In Hanggatus Tagka'patan Tag'upat Ngaibu Tau Israil

¹ Pag'ubus yadtu nākita' na isab aku upat malāikat nagtitindug duun ha upat pidju sin ālam. Hiyahawiran nila in hangin huyup dayn ha upat pidju sin ālam, ha supaya di' kugdanan sin hangin in ginlupaan iban dagat. Iban ha supaya isab di' kugdanan in manga kakahuyan minsan hambuuk. ² Iban awn isab kīta' ku hambuuk malāikat guwa' dayn ha subangan nagdarā sin hipagsasāp sin Tuhan, amu in buhi' salama-lama. Giyasuran niya in manga upat malāikat, amu in kiyarihilan sin Tuhan kawasa magpakangi' sin lupa' iban dagat. ³ Laung biya' ha ini sin malāikat kanila, “Ayaw niyu na mulaha in lupa' iban dagat. Ayaw niyu isab mulaha in manga kakahuy-kahuyan minsan hambuuk ha salugay namu' di' pa kasāpan in manga tuktuk sin manga tau daraakun sin Tuhan.” ⁴ Pag'ubus diyungug ku in taud katān

sin kiyasāpan. Awn hanggatus ka'patan tag'upat ngaibu dayn ha katān pihak panubu' sin bangsa Israil.

⁵ Dayn ha panubu' hi Yudah awn hangpu' tagduwa ngaibu in kiyasāpan,
dayn ha panubu' hi Raubin hangpu' tagduwa ngaibu,

dayn ha panubu' hi Gad hangpu' tagduwa ngaibu,

⁶ dayn ha panubu' hi Asir hangpu' tagduwa ngaibu,

dayn ha panubu' hi Naptali hangpu' tagduwa ngaibu,

dayn ha panubu' hi Manassi hangpu' tagduwa ngaibu,

⁷ dayn ha panubu' hi Simiyun hangpu' tagduwa ngaibu,

dayn ha panubu' hi Libi hangpu' tagduwa ngaibu,

dayn ha panubu' hi Issakal hangpu' tagduwa ngaibu,

⁸ dayn ha panubu' hi Sibulun hangpu' tagduwa ngaibu,

dayn ha panubu' hi Yusup hangpu' tagduwa ngaibu iban

dayn ha panubu' hi Binjamin hangpu' tagduwa ngaibu.

In Mahadjana'

⁹ Pag'ubus yadtu nākita' na isab aku tau mabanus tuud nagtitipun. Di' maitung in taud nila. In manga tau ini guwa' dayn ha dugaing-dugaing pihak, hula', bangsa, iban dugaing-dugaing in

bahasa nila. Duun ku sila kīta' nagtitindug ha alupan sin kursi iban sin amu in Anak Bili-bili. Nagjujuba sila katān puti' iban nagdarā sila lukay pakaniya-pakaniya. ¹⁰ Pag'ubus yadtu diyungug ku sila nagsuwara matanug, nagsama-sama. Laung nila,

“Sanglitun natu' in Tuhan,
 amu in limilingkud ha kursi,
 iban sin amu in Anak Bili-bili sabab liyappas
 nila kitaniyu dayn ha manga dusa natu'.”

¹¹ Manjari, kīta' ku in upat malāikat mahal-mahal in lupa, duun nagtitindug ha katilibut sin kursi, siyunuan sin manga nagtatau-maas, ubus ampa sin manga malāikat. Pag'ubus, ampa in manga malāikat katān simujud simumba ha Tuhan, amu in naglilingkud ha kursi. ¹² Laung nila biya' ha ini,

“Amin.
 Pudjihun, sanglitun, lagguun
 iban pagsarang-sukulan natu' in Tuhan salama-
 lama,
 amu in hambuuk-buuk makaingat sin unu-unu
 katān.
 Siya in sangat-kawasa iban amu in tuburan sin
 kusug katān.

Amin.”

¹³ Sakali, iyasubu aku sin hambuuk nagtatau-maas. Laung niya, “Kaingatan mu ka bang hisiyu in manga tau yan nagjujuba puti'? Iban kaingatan mu ka bang dayn hāin sila yan?”

¹⁴ Simambung aku kaniya. Laung ku, “Di' ku sila kaingatan, Tuwan. Baytai kunu' aku bang hisiyu sila sabab ikaw in makaingat.”

Siyambungan niya aku. Laung niya, "In sila yan amuna in manga bakas nakalabay sin kabinsanaan landu' makalap. In manga juba nila maputi', pasal in dugu' sin Anak Bili-bili amuna in biya' sapantun tubig piyangdakdak nila sin manga yan.* ¹⁵ Na, hangkan bihaun, Yan sila duun nagtitindug ha alupan sin kursi sin Tuhan.

Dūm-adlaw wayruun paghali nila maghinang ha lawman sin Tuhan.

Iban in sila yan iyuukuman sin Tuhan, amu in limilingkud ha kursi.

¹⁶ Lāgi', in sila yan di' na tuud hapdiun atawa uhawun saumul-umul, iban di' na sila tuud malūs sin suga atawa sin unu-unu na mapasu'.

¹⁷ Sabab in amu in ngiyānan Anak Bili-bili, amu in yaun duun ha alupan sin kursi sin Tuhan, amuna in mag'upiksa' kanila.

Iban siya in mag'ūhan dumā kanila tudju pa tuburan sin tubig kalkawsal, amu in makarihil kanila kabuhi' iban kasannyangan sin pangatayan nila.

Iban pahiran sin Tuhan in katān luha' nagtū' dayn ha manga mata nila."

8

In Hikapitu Pikit sin Kātas Liyulūn

¹ Manjari iyaknit mayan sin Anak Bili-bili in hikapitu pikit sin kātas liyulūn, magtūy

---

* **7:14** 7:14 Bang sayuhun siyuchi in atay nila kaagi sin dugu' hi Īsa.

wayruun bahittuk ha lawm surga' ha lawm sin manga tunga' jām.

² Pag'ubus, kīta' ku in pitu malāikat, amu in yaun timitindug ha haddarat sin Tuhan. Tiyu-tupuran sila sangkakala pakaniya-pakaniya.

³ Sakali awn na isab dugaing malāikat miyawm timindug ha daig sin lugal pagkukulbanan hayup. Nagdarā siya panunugtugan bulawan. Dīhilan siya kamanyan mataud, ha supaya in hamut sin kamanyan magmisra' iban sin pagpangayu' duwaa sin manga tau suku' sin Tuhan. Pag'ubus, ampa siya miyadtu nanugtug pa lamisahan pagtutugtugan kamanyan, amu in hīnang dayn ha bulawan, duun ha alupan sin kursi. ⁴ Pag'ubus, in asu sin kamanyan amu in siyunug sin malāikat ha haddarat sin Tuhan, nagmisra' na iban sin pagpangayu' duwaa sin manga tau suku' sin Tuhan, sarta' nag'asu na pa taas simampay pa Tuhan. ⁵ Sakali ini, kiyā' sin malāikat in panugtugan, ampa niya hīpu' sin baga kāyu dayn ha lugal pagtutugtugan kamanyan. Pag'ubus ampa niya liyaruk pa lawm dunya in baga kāyu. Na, magtūy awn anduhud sin dawgdug iyaagaran sin si'nag sin kilat iban awn linug.

In Manga Sangkakala

⁶ Manjari, nagsakap na in pitu malāikat humuyup sin sangkakala diyarā nila pakaniya-pakaniya.

⁷ Sakali ini, hiyuyup na sin hambuuk malāikat, amu in ha unahan, in sangkakala diyarā niya. Na, paghuyup niya, magtūy na nahulug pa

lawm dunya in ays iban kāyu naglalamud iban dugu'. Paghulug pa lawm dunya, nasunug in hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin dunya iban sin hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin manga kakahuy-kahuyan sampay katān kaparang-parangan ha lawm sin dunya.

⁸ Pag'ubus, hiyuyup na isab sin hikaruwa malāikat in sangkakala diyarā niya. Na, paghuyup niya, magtūy awn kīta' ku biya' dagbus būd malaggu' nalalaga in liyaruk pa lawm dagat. Paghulug pa lawm dagat, magtūy in hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin dagat nahinang na dugu'. ⁹ Manjari, magtūy miyatay in hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin ununu na buhi' ha lawm sin dagat, iban nagkangī' in hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin manga sasakatan ha dagat.

¹⁰ Na, hiyuyup na isab sin hikatū malāikat in sangkakala diyarā niya. Paghuyup niya, magtūy awn kīta' ku hambuuk bituun malaggu' nalalaga biya' tanju' in nahulug dayn ha taas langit harap madtu pa hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin manga sapa' iban tuburan sin tubig. ¹¹ In bituun ini ngiyānan "Mapait" sabab in hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin tubig kiyahulugan niya, miyait nahinang na lassun iban mataud in mānusiya' miyatay pag'inum sin tubig yan.

¹² Na, hiyuyup na isab sin hikaupat malāikat in sangkakala diyarā niya. Paghuyup niya, magtūy limindum in hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin suga, bulan iban manga bituun. Hangkan ha lawm sin upatka-jām sin hangka-adlaw nanglindum sadja in paghula'. Damikkiyan ha lawm

upatka-jām sin hangka-dūm wayruun sawa sin paghula' dayn ha langit.

¹³ Pag'ubus, awn diyungug ku suwara matanug. Himangad aku pa taas. Paghanged ku, kīta' ku in sambulaan naglulupad ha āyan. Namung in sambulaan, laung niya, “Andu' Andu'. Landu' tuud makaluuy in manga mānusiya' katān ha dunya, sabab landu' tuud makalap in kabinsanaan dumatung kanila bang humuyup na in sangkakala sin manga tū malāikat ha ulihan.”

9

¹ Pag'ubus hiyuyup na isab sin hikalima malāikat in sangkakala diyarā niya. Paghuyup niya, kīta' ku in pagtawagun bituun, amu in bakas nahulug dayn ha langit pa dunya. Dihilan siya sin kungsi' lawang sin lungag tigub-tiguban.

² Sakali iyukab na sin ngiyānan bituun in lungag tigub-tiguban. Pag'ukab niya, magtūy na gimuwa' in asu dayn ha lawm, biya' sin asu guwa' dayn ha sunug dakula'. Pagguwa' sin asu, magtūy nanigidlum in suga. Sampay in katilingkal dunya naninigidlum na sin asu yan.

³ Sakali kīta' ku awn gimuwa' manga ampan-dulu dayn ha lawm sin asu timapu' pa lawm dunya. Piyapanjari sin Tuhan in bisa nila magpanugud biya' sin kalajangking.

⁴ Sagawa' biyabaytaan sila sin di' hipamula kanila in manga kaparang-parangan, kakahuy-kahuyan atawa sin unu-unu na pananum ha lawm dunya. Amura in hipamula kanila in manga tau, amu in wayruun sāp sin Tuhan ha

manga tuktuk nila, amu in pangilāhan ha manga tau suku' sin Tuhan. ⁵ Malayngkan, biyabaytaan sila di' hipapatay kanila in manga tau ini, sa' papananamun sadja kabinsanaan ha lawm lima bulan. In sakit amu in hipananam nila ha manga tau ini, biya' sin sakit kananaman sin tau bang masugud sin kalajangking. ⁶ Na, ha lawm sin lima bulan kabinsanaan ini, in manga tau ini mabaya' na tuud matay. Sagawa' di' sila tugutan minsan iyaangut nila tuud matay.

⁷ Ampa in dagbus sin manga ampan-dulu ini, biya' sapantun sin manga kura' amu in sakap dāhun pa pagbunuan. In manga ū nila, siyasangunan sin biya' lupa kuruna bulawan, iban in lupa sin manga bayhu' nila, biya' lupa bayhu' tau. ⁸ In buhuk nila mahaba' biya' sin buhuk sin manga babai, iban in manga ipun nila biya' sin ipun sin singa'. ⁹ In daghal nila tiyatamingan sin manga sisik biya' sapantun basi'. Iban in katingug sin manga pikpik nila biya' sin lagundak sin manga baanan kalisa, amu sasakatan iyuutung sin manga kura' amu in dāgan harap pa pagbunuan. ¹⁰ Iban in manga ikug nila isab magpanugud biya' sin sugud sin kalajangking. Iban in manga ikug nila, amuna in dumihil kabinsanaan ha manga tau ha lawm sin lima bulan. ¹¹ In sultan sin manga ampan-dulu ini, amu in magnakura' kanila hambuuk saytan, amu in tagkaputan sin lungag tigub-tiguban. In ngān niya bang ha bahasa Hibrani, Abaddun, bang ha bahasa Girik, Apulyun, hāti niya Manglulubu.

¹² Na, duun ha yan tumubtub in kabin-

sanaan, amu in makauna dumatung pa manga mānusiya' ha dunya. Sagawa' pag'ubus yan awn pa duwangka-ginis kabinsanaan dumatung.

¹³ Pag'ubus yadtu, hiyuyup na isab sin hikaunum malāikat in sangkakala diyarā niya. Paghuyup niya, awn diyungug ku suwara dayn ha upat dugu sin lugal pagtutugtugan kamanyan, amu in hīnang dayn ha bulawan, duun ha alupan sin kursi sin Tuhan. ¹⁴ Namung in suwara pa hikaunum malāikat, amu in nagdarā sin sangkakala. Laung niya, “Hubari na in upat saytan, amu in hiyukutan duun ha daig sin sapa' Alpurati.” ¹⁵ Na, hiyubaran na in upat saytan, sabab in sila ini, asal tiyatagama daakun matay ha hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin katān mānusiya' ha dunya ha waktu kiyaganta' sin Tuhan, amu in waktu tuud sin adlaw ini, bulan ini, iban sin tahun ini. ¹⁶ Sakali, diyungug ku in taud sin kasundaluhan nangungura' amu in ha babaan sin upat saytan. Awn duwanggatus milyun.

¹⁷ Iban ha lawm sin indan ku yaun duun in manga nangungura' iban sin manga kura' piyangunguraan nila. In daghal nila tiyatamingan basi' amu in pula biya' kāyu, bilu malutu' iban biyaning biya' maylang. In ū sin manga kura' piyangunguraan nila, biya' lupa sin ū sin singa'. Iban dayn ha simud sin manga kura' ini awn magguwa' kāyu, asu, iban maylang nalalaga. ¹⁸ Na, hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin manga mānusiya' ha dunya in miyatay kaagi sin kāyu, asu, iban sin maylang nalalaga, amu in magguwa' dayn ha simud sin manga kura'.

19 Iban bukun sadja isab amu in magguwa' dayn ha simud sin manga kura' in nakamatay ha manga tau, sumagawa' sampay in ikug nila nakamatay da isab ha manga tau. Sabab in ikug nila biya' hās taga ū, amu in hipangutkut nila ha manga tau.

20 Sumagawa' minsan biya' na hādtu in hunit sin kabinsanaan, in manga tau nakapin, amu in wala' miyatay sin bala' ini, wala' nila da biyutawanan in manga tuhan-tuhan hīnang sin lima nila. Masi-masi da sila simusumba ha manga saytan iban ha manga barhala' hīnang dayn ha bulawan, pilak, tumbaga, batu iban kahuy, amu in di' makakita', makarungug iban di' makapanaw. 21 Lāgi' wala' da tuud napinda in kawl-piil nila. Masi-masi da isab in pagpamunu' iban pagpanghinang-hinang mangī' ha manga tau. Masi-masi da isab in paghinang nila maasihāt iban pagtakaw.

10

In Malāikat iban sin Kātas Asibi' Liyulūn

1 Sakali ini, nākita' na isab aku hambuuk malāikat makusug nimaug dayn ha surga' napuputus sin gabun, iban awn ha taas sin ū niya nagliligung bāngaw. In bayhu' niya magsi'nag, biya' sin suga, iban in bi'tis niya biya' sin sapantun hāg nalalaga. 2 Nagdarā siya ha lima niya hambuuk kātas asibi' biyubuklad amu in bakas nalulūn. Gīk niya pa babaw dagat in siki niya dapit pa tuu. Ampa in siki niya dapit pa lawa, gīk niya pa ginlupaan. 3 Pag'ubus ampa siya nagsuwara matanug biya' sin igul

sin singa'. Pag'ubus niya nagsuwara, magtūy simambag in anduhud sin dawgdug nakapitu. ⁴ Pagdawgdug nakapitu, sūng ku na hisulat in bayta' sin dawgdug kāku', sagawa' magtūy aku nakarungug suwara dayn ha surga', amu agi, "Ayaw mu sulatan in suwara diyungug mu dayn ha dawgdug, amu in imanduhud nakapitu, sabab in yan subay di' hipaingat."

⁵ Sakali ini, kīta' ku in malāikat, amu in bakas kīta' ku gimiik sin siki niya pa babaw dagat iban ginlupaan. Siyayang niya in tuu niya harap pa langit. ⁶ Siyayang niya in lima niya pa Tuhan buhi' salama-lama iban amu in nagpapanjari sin langit, sin dunya, sin dagat iban na sin katān luun nila. In pagsayang niya sin lima niya, amuna in tanda' sin in Tuhan amu in saksi' sin sabunnal tuud in hibichara niya. Namung siya, laung niya, "Tantu tuud palausun na sin Tuhan in kiyamaksud niya. Di' na tangguhan pa waktu dugaing. ⁷ Sabab bang humuyup na in hikapitu malāikat sin sangkakala niya, tantu magmakbul na in maksud sin Tuhan. In maksud niya ini bakas niya na kiyabayta' ha manga daraakun niya kanabihan sin masa nakauna yadtu, sagawa' wala' niya piyaingat pa manga tau katān."

⁸ Sakali diyungug ku na isab nagbalik in suwara dayn ha surga'. Amu agi sin suwara, "Kadtu kaw kawaa in kātas biyubuklad, amu in bakas nalulūn dayn ha lima sin malāikat, amu in nagtitindug ha babaw dagat iban ha ginlupaan."

⁹ Na, miyadtu na aku pa malāikat, ampa ku piyangayu' dayn kaniya in kātas asibi' bakas

nalulūn. Namung siya kāku', laung niya, “Kawaa na ampa mu kauna. Magnanam yan malimu' biya' gula' ha lawm simud mu, sagawa' pagtūn mu mangaslum in lawm tiyan mu.”

¹⁰ Na, nakawa' ku mayan in kātas asibi' bakas nalulūn dayn ha lima sin malāikat, magtūy ku siyungit pa simud ku. Pagsungit ku, in nanam niya malimu' biya' gula' ha lawm simud ku. Sagawa' natūn ku mayan, nangaslum in lawm tiyan ku. ¹¹ Pag'ubus biyaytaan aku amu agi, “Subay mu hitanyag magbalik in bayta' sin Tuhan pasal sin manga pakaradjaan paratungun niya pa manga tau katān dayn ha dugaing-dugaing hula', bangsa, bahasa iban sampay pa manga kasultanan.”

11

In Duwa Saksi'

¹ Manjari dihilan aku hambuuk kahuy-kahuy biya' tukun hipagsukud, ampa aku biyaytaan, amu agi, “Kadtu kaw ampa mu sukura in Bāy sin Tuhan dakula' iban sin lugal pagkukulbanan hayup. Iban itunga bang pila in jamaa nangan-garap pa Tuhan duun. ² Sagawa' ayaw mu na lapaya in halaman sin Bāy sin Tuhan. Ayaw mu na pagsukura, sabab in yan kiyarihil na ha manga tau bukun bangsa Yahudi. In sila ini amu in magpataalluk iban mangdihil tamak pa dāira suchi, amu in dāira suku' sin Tuhan, ha lawm sin ka'patan tagduwa bulan. ³ Iban daakun ku in duwa saksi' ku, amu in magtatamung kakana' makasap biya' sin karut. In sila ini, amu in magpamahalayak iban magpasampay sin

Parman sin Tuhan pa mānusiya' ha lawm sin hangibu duwanggatus tagka'numan adlaw ini.”

⁴ In duwa saksi' ini amuna in pag'iyannun duwa kahuy jaytun iban duwa palitaan, amu in yaun duun ha alupan sin Tuhan, amu in Panghu' sin mānusiya' katān. ⁵ Bang awn magmaksud mangjahulaka' kanila, tantu mapatay sadja, pasal in duwa saksi' ini awn kāyu magguwa' dayn ha simud nila, amu in makasunug ha hisiyu-siyu kumuntara kanila. Na, hangkan hisiyu-siyu in sumulay manglaug kanila tantu mapatay sadja. ⁶ Lāgi', in sila yan taga kawasa di' magpatū' sin ulan ha salugay nila nagpapamahalayak sin Parman sin Tuhan. Iban minsan in manga tuburan tubig mapapinda nila da pa dugu' dayn ha kusug sin barakat nila. Iban awn da isab kawasa nila magparatung sin unu-unu bala' pa lawm dunya ha unu-unu waktu kabayaan nila.

⁷ Na, bang sila maubus na magpasaplag sin Parman sin Tuhan, dāhun sila magbunu' sin hambuuk sattuwa makabuga'-buga', amu in gumuwa' na dayn ha lawm lungag tigub-tiguban. Daugun in duwa saksi' iban mapatay sila kaagi sin sattuwa makabuga'-buga' ini. ⁸ Pag'ubus in bangkay nila pasāran na humantal duun ha dān sin dāira bantug, amu in dāira piyaglansangan pa usuk ha Panghu' nila. In manga ngān sin dāira dakula' ini Sudum iban Misir. Bukun manga ngān niya tuud sa' piyarail. ⁹ Hāti in manga tau katān dayn ha dugaing-dugaing hula', pihak, bahasa, iban bangsa mangatud-ngatud sadja sin bangkay nila. Ha lawm sin tūy adlaw iban tunga', duun na sadja in bangkay nila

naghahantal ha dān. Di' hipakubul sin manga tau in bangkay nila. ¹⁰ Na, pagpatay sin duwa nabi ini, in manga tau ha katilingkal dunya magkūg-kuyag tuud, sarta' maglami-lami iban magsarakka pakaniya-pakaniya. Sabab in duwa nabi ini, amuna in nakarā sin kabinsanaan pa manga tau ha dunya.

¹¹ Sumagawa', paglabay sin tūy adlaw iban tunga', dihilan sila napas nagbalik sin Tuhan, iban nagbangun na sila. In tau katān nakakita' kanila, miyuga' tuud landu'. ¹² Pag'ubus yadtu nakarungug in duwa nabi suwara matanug dayn ha taas langit. Amu agi sin suwara, "Kari kamu pa taas." Na, saruun-duun narā sila sin gabun pa taas langit pa lawm surga'. In manga banta nila duun nangita'-ngita' kanila.

¹³ Nagsarta' isab ha kaangkat kanila pa surga', magtūy naglinug makusug. Paglinug makusug, nalubu in hangka-bahagi' sin lawm dāira. In siyam kabahagi' way nalubu. Iban awn pitu ngaibu tau in miyatay kaagi sin linug. Ampa in kaibanan nakapin, amu in wala' miyatay, landu' tuud miyuga'. Sabab sin buga' nila, piyudji nila in Tuhan ha surga', amu in tunggal makawasa.

¹⁴ Na, in bala' hikaruwa limabay na, sagawa' in hikatū bala' masuk na dumatung.

In Hikapitu Sangkakala

¹⁵ Sakali hiyuyup na sin hikapitu malāikat in sangkakala diyarā niya. Paghuyup sin sangkakala, magtūy aku nakarungug suwara matanug dayn ha surga'. Amu agi sin suwara,

“Na, bihaun matampal na tuud sin in pamarinta
 ha lawm dunya, suku' sin Panghu' ta
 Tuhan iban sin Almasi niya,
 amu in mamarinta sampay pa salama-
 lama.”

¹⁶ Pag'ubus in manga kawhaan tag'upat
 nagtatau-maas, amu in limilingkud duun ha
 kursi nila ha alupan sin Tuhan, simujud na
 simumba pa Tuhan. ¹⁷ Iban amu agi nila,

“Ya Panghu' namu', Tuhan, Tuhan sangat-
 kawasa,
 amu in Tuhan di' magkapinda dayn sin
 tagna' sampay pa bihaun.

Magsarang-sukul tuud kami kaymu,
 sabab piyakita' mu na sin in ikaw da
 hambuuk-buuk in sangat kawasa, iban
 tiyagnaan mu na in pamarinta mu ha
 lawm dunya.

¹⁸ In manga tau, amu in di' magkahagad kaymu,
 dimugal tuud kaymu,
 sagawa' bihaun amuna in waktu mu mag-
 murka' isab kanila,
 iban manghukum ha manga patay.

Lāgi' amuna isab ini in waktu mu manungbas ha
 manga daraakun mu,
 ha manga kanabihan iban sin tau suku' mu
 katāntan,
 sibu' da asibi'-dakula', amu in nagmam-
 abuga' iban nag'aaddat kaymu.

Ini isab in waktu mu kangīun mu in sasuku' sin
 mangdihil kangīan pa dunya.”

¹⁹ Sakali naukab na in Bāy sin Tuhan ha
 surga', iban ha lawm niya kīta' ku in baul

kiyabubutangan sin sulat paljanjian sin Tuhan ha manga tau suku' niya. Pag'ukab sin Bāy sin Tuhan, magtūy awn kīta' ku manga si'nag sin kilat iyaagaran sin anduhud sin dawgdug. Naglinug iban nag'ulan ays, matigda' tuud.

12

In Babai iban sin Naga

¹ Manjari nākita' aku hambuuk paltandaan sangat makaajayb gimuwa' duun ha langit. Nākita' aku hambuuk babai amu in nagtata-mung sin biya' sapantun si'nag sin suga. Iban duun siya timitindug ha babaw sin bulan. Iban awn hangpu' tagduwa bituun, amu in biya' sapantun kuruna, ha taas sin ū niya. ² In babai ini sūng na umanak, hangkan nakatulik sin sakit.

³ Pag'ubus, awn na isab hambuuk paltandaan makaajayb in gimuwa' duun ha langit. Nākita' aku hambuuk naga pula landu' dakula', pitu in ū iban hangpu' in tanduk iban awn kuruna sin katān ū niya. ⁴ Sakali ini, liyampin sin ikug niya in hangka-bahagi' sin tūngka-bahagi' sin bituun ha taas langit ampa na liyaruk pa lawm dunya. Timindug siya duun ha alupan sin babai amu in sūng mag'anak ha supaya pagguwa' sin bata'-bata', magtūy niya makaun. ⁵ Manjari in babai ini imanak na hambuuk bata'-bata' usug, sagawa' wala' da nakaun sin naga. Sabab magtūy in bata'-bata' nabuhat sin Tuhan pa surga' pa kursi niya. Asal in gantaan sin bata'-bata' ini mamarinta ha katān bangsa ha waktu susūngun. Wayruun makasagga' kaniya, sabab

in pamarinta niya sangat makusug, biya' hantang basi' di' magkabali'. ⁶ Sakali pag'ubus sin babai nag'anak, miyaguy siya pa hula' wayruun tau naghuhula', amu in hula' tiyatagama sin Tuhan kaniya. Duun siya ipatun ha lawm hangibu duwanggatus tagka'numan adlaw.

⁷ Sakali naawn in pagbunu' ha surga'. Hi Mikail iban sin manga malāikat ha babaan niya, nagbunu' iban sin naga, amu in nangatu iban sin manga tindug niya. ⁸ Sumagawa' diyaug in naga. Hangkan in siya iban sin manga tindug niya, narūy iban di' na sila manjari humula' ha lawm surga'. ⁹ Na, hangkan in naga landu' dakula' liyaruk na pa guwa' sin surga'. In siya ini amuna in Hās Sin Masa Nakauna yadtu, amu in pagngānan Iblis atawa Saytan Puntukan. Siya ini in nangakkal ha manga mānusiya' katān. Biyugit siya pa lawm dunya iban sin katān tindug niya.

¹⁰ Pag'ubus, nakarungug aku suwara matanug dayn ha surga', amu agi,

“Na, bihaun miyabut na in waktu magmakbul in pagpanglappas sin Tuhan ha manga mānusiya'.

Piyakita' na bihaun sin Tuhan in kusug sin kawasa niya mamarinta iban sin kapatutan sin Almasi niya.

Sabab in Iblis, amu in dūm-adlaw manglalawag dusa ha manga kataymanghuran natu', iban amu in magsusumbung pa Tuhan ha haddarat niya, kiyalaruk na pa guwa' sin surga'.

¹¹ Diyaug siya sin manga kataymanghuran natu'

sabab sin dugu' sin amu in ngiyānan Anak Bili-bili, amu in naasag ha supaya sila mapuas dayn ha dusa nila.

Damikkiyan, diyaug siya sabab sin kasabun-nalan tiyanyag nila, lāgi' atas nila piyaglilla' in dugu'-nyawa nila sampay pa kamatay.

¹² Na, hangkan pagkūg-kuyag kamu sasuku' sin yan duun ha lawm surga', amu in kamu katān naghuhula' duun.

Sagawa' landu' tuud makaluuy kamu manga naghuhula' ha lawm dunya iban dagat, sabab yaun na nimaug mawn kaniyu in Iblis.

Landu' tuud siya diyurugalan pasal kaingatan niya na sin masuk na tumubtub in waktu kiyaganta' kaniya sin Tuhan."

¹³ Sakali, nakasayu mayan in naga sin kiyahulug na siya pa lawm dunya, iyapas niya in babai amu in nag'anak bata'-bata' usug. ¹⁴ Sagawa' piyatulunan sin Tuhan in babai ini duwa pikpik sin sambulaan dakula', ha supaya siya makalupad pa hula' wayruun tau naghuhula', pa hula' tiyatagama kaniya. In hula' ini, amuna in pag'ipatan kaniya ha lawm sin tū tahun iban tunga' ha supaya siya di' magmula kaagi sin naga. ¹⁵ Manjari, ini nagpaguwa' tubig mataud tuud in naga dayn ha simud niya, ha supaya hianud in babai. ¹⁶ Daypara tiyabang sin gumi in babai ini. Nasipak nagduwa in gumi sarta' naglungag malawm. Na, imanud harap pa lawm lungag in katān tubig gimuwa' dayn ha simud sin naga. ¹⁷ Na, diyugalan tuud in naga ha babai

ini. Pasal sin dugal niya, diyā niya nagbunu' in katān anak-apu' sin babai ini, amu in sasuku' sin katān nagkakahagad ha daakan sin Tuhan iban namamawgbug sin kasabunnalan kiyahindu' hi Īsa. ¹⁸ Sakali duun na timindug in naga ha higad dagat.

13

In Duwa Sattuwa Talun

¹ Manjari ini kīta' ku awn gimuwa' hambuuk sattuwa talun dayn ha lawm dagat. In sattuwa ini pitu in ū iban hangpu' in tanduk niya. In manga tanduk niya siyasangunan kuruna, iban in manga ū niya siyusulatan sin ngān pangkal pa Tuhan. ² In sattuwa talun kīta' ku ini biya' lupa halimaw, iban in siki niya biya' siki sin sattuwa baluwang. Ampa in simud niya biya' sin simud sin singa'. Kiyawakilan siya sin naga dīhilan kusug iban kawasa niya makapag'agi ha lawm dunya. ³ In hambuuk ū sin sattuwa talun ini bakas piyalian malawm biya' lupa di' na kaulian, sagawa' in pali' niya makamula ini kiyaulian da. Hangkan in manga mānusiya' katān ha dunya nahaylan kaniya iban nagkahagad na kaniya. ⁴ In tau katān simumba na pa naga, sabab dīhilan niya na kawasa in sattuwa talun yaun. Siyumba nila da isab in sattuwa talun. Laung nila, "Wayruun makaliyu dayn ha sattuwa talun. Wayruun makaatu kaniya."

⁵ Sakali diyūlan in sattuwa talun ini magbaya'-baya' ha dunya ha lawm ka'patan tagduwa bulan. Iban diyūlan siya mag'abbu, magbichara

pangkal pa Tuhan. ⁶ Hangkan in sattuwa talun ini namung na sadja pangkal pa Tuhan. Siyuknaan niya in ngān sin Tuhan iban hulaan niya, amu in surga', iban sin sasuku' sin maghuhula' ha surga'. ⁷ Iban diyūlan da isab siya mamunu' ha manga tau suku' sin Tuhan, iban daugun niya sila. Kiyarihilan pa isab siya kawasa makapagbaya'-baya' ha manga tau katān dayn ha dugaing-dugaing pihak, hula', bahasa iban bangsa. ⁸ Na, in manga mānusiya' katān ha lawm dunya sumumba na ha sattuwa ini, amu in sasuku' sin wala' kiyasulat in ngān nila ha Kitab sin amu in ngiyānan Anak Bili-bili. Dayn ha tagna' kaawn sin dunya asal siyusulat duun in ngān sin tau, amu in dihilan niya kabuhi' salama-lama. In ngiyānan Anak Bili-bili ini, amuna in bakas biyunu' sin manga tau.

⁹ Na, dungug kamu, bang kamu taga taynga da.

¹⁰ Minsan hisiyu in tau, bang kiyatakdil sin Tuhan mahinang siya banyaga',
tantu da mahinang siya banyaga'.

Iban bang kiyatakdil sin Tuhan kaniya mapatay kaagi sin puddang,

tantu mapatay da siya kaagi sin puddang.

Hangkan in kamu manga suku' sin Tuhan, subay kamu magpakusug iban magpahugut sin iman niyu.

¹¹ Manjari ini, awn na isab kīta' ku hambuuk sattuwa talun dugaing gimuwa' dayn ha lawm sin gumi. Awn duwa tanduk niya asibi' biya' lupa sin tanduk sin Anak Bili-bili, sagawa' in suwara niya biya' sin suwara sin naga. ¹² In sattuwa ini kiyawakilan iban kiyarihilan kawasa

kaagi sin sattuwa, amu in gimuwa' nakauna, magpapanaw sin pamarinta niya. Na, liyugus sin sattuwa hikaruwa in katān mānusiya' ha dunya sumumba ha sattuwa amu in gimuwa' nakauna, iban amu in bakas ambaya' matay pasal sin pali' niya malawm sa' kiyaulian. ¹³ Lāgi' in sattuwa hikaruwa ini nakahinang sin manga makaajayb, biya' na sin magpanaug kāyu dayn ha langit pa lawm dunya, ha duun piyangingita'-ngitaan sin manga tau. ¹⁴ Na, in manga tau katān ha dunya kiyaakkalan sin sattuwa hikaruwa kaagi sin manga hinang niya makaajayb, amu in nahinang niya ha babaan sin sattuwa amu in nakauna gimuwa' dayn kaniya. Diyaak niya in tau katān ha dunya maghinang sin barhala' hipaghulmat ha sattuwa nakauna gimuwa', amu in bakas liyagut sin puddang sagawa' kiyaulian da. ¹⁵ Iban kiyarihilan pa isab in sattuwa hikaruwa kawasa dumihil napas ha barhala', amu in hangka-dagbus sin sattuwa nakauna gimuwa'. Hangkan in barhala' ini makabichara iban makapag'uldin magpapatay ha sasuku' sin manga tau di' sumumba kaniya. ¹⁶ Iban nagdaak siya subay sāpan in tuu iban tuktuk sin tau katān, sibu' da manga tau balkanan iban bukun, miskin iban dayahan, ipun iban bukun. ¹⁷ Minsan hisiyu in tau, bang wayruun sāp niya, di' makabī atawa makapagdagang unu-unu na. In sāp ini amuna in ngān sin sattuwa atawa sin umbul amu in hātihan sin ngān niya.

¹⁸ In tau malawm in panali' iban panghāti niya, makatali' siya bang unu in hātihan sin umbul sin sattuwa, pasal ngān sin hambuuk tau

in hātihan niya. In umbul ini unum ngagatus ka'numan tag'unum.

14

In Anak Bili-bili iban sin Manga Tau Suku' Niya

¹ Pag'ubus, imatud na isab aku nagbalik. Pag'atud ku, kita' ku in amu in ngiyānan Anak Bili-bili duun nagtitindug ha Būd Siyun. Iban yaun da isab miyamagad kaniya in hanggatus ka'patan tag'upat ngaibu tau. In manga tau ini siyusulatan in manga tuktuk nila sin ngān sin Anak Bili-bili iban sin ngān sin Tuhan, Ama' niya. ² Iban nakarungug aku suwara dayn ha surga', biya' sin lagublub sin tubig anud dayn ha taas, amu in busay dakula', iban anduhud sin dawgdug. Iban in suwara sin kalangan diyungug ku, biya' da isab sin luuy sin tunis dayn ha manga tau magsama-sama magbibiyula. ³ In hanggatus ka'patan tag'upat ngaibu yaun nagtitindug ha alupan sin kursi sin Tuhan, sin upat malāikat mahal-mahal in lupa, iban sin manga nagtataumaas. Iban nagkalang sila sin ba'gu kalangan, amu in sila da in makaingat, sabab in sila ini amu in napī' dayn ha lawm dunya liyukat dayn ha ukuman sin Saytan Puntukan. ⁴ Iban in manga tau ini way sammal-sammal nila pa Tuhan. Ibārat sila subul di' maghinang mangī' iban sin manga babai. In kasuchi sin atay nila biya' sapantun lanu' sin budjang wala' kiyaba'talan. Miyamagad sila pakain-pakain in Anak Bili-bili. Sila ini in manga napī' sin Tuhan dayn ha katān mānusiya' ha dunya, iban liyukat niya dayn

ha ukuman sin Saytan Puntukan. Iban sila in muna nahinang suku' sin Tuhan iban sin amu in ngiyānan Anak Bili-bili. ⁵ Wayruun unu-unu puting in makawa' dayn kanila, iban wayruun da isab dusa in kabaakan duun kanila.

In Tū Malāikat

⁶ Pag'ubus yadtu, nākita' na isab aku hambuuk malāikat naglulupad ha taas sin āyan. Nagdarā siya sin Bayta' Marayaw, amu in amānat di' magkapinda kasaumulan. In amānat ini amu in hitanyag niya pa manga mānusiya' katān ha dunya dayn ha dugaing-dugaing bangsa, pihak, bahasa, iban hula'. ⁷ Nagsuwara siya matanug, laung niya, “Pagmabuga' kamu ha Tuhan, iban pudjiha niyu siya, sabab dimatung na in waktu niya manghukum ha manga mānusiya' katān. Pagtaat kamu pa Tuhan pasal siya in nagpapan-jari sin langit, sin dunya, sin dagat, iban na sin manga tuburan sin manga tubig.”

⁸ Sakali miyurul na isab in hikaruwa malāikat sarta' namung na, amu agi, “Nagkangī'-ngī' na tuud in pag'iyānanun hula' Babilun, amu in dāira landu' bantug. Sabab in Babilun ini, amu in biya' sin sapantun babai mangī'. Narā niya in manga tau katān minum sin alak amu in makahilu tuud, ha supaya sila magad kaniya huminang sin manga kalumuan.”

⁹ Pag'ubus, miyurul na isab kanila in hikatū malāikat sarta' nagsuwara siya matanug, amu agi, “Hisiyu-siyu in sumumba ha sattuwa talun amu in kiyaulian in ū niya, atawa sumumba ha dagbus niya amu in iyukkil hīnang barhala', iban sin manga amu in tumayma' sin sāp niya

ha tuktuk atawa lima nila, ¹⁰ tantu tuud pagmulkaan sila sin Tuhan. Makainum sila sin alak amu in asal na hiyahayn pa sawan amu in pagtawagun, Murka' sin Tuhan. Ampa in kusug sin murka' sin Tuhan kanila, biya' sin sapantun alak way lamud niya, amu in makamula bang inumun. Lāgi' in manga tau ini katān ajab-ajabun tuud kaagi sin kāyu iban sin maylang nasusuliyab. Iban ha sa'bu nila iyaajab-ajab, duun sila pangita'-ngitaan sin manga malāikat iban sin Anak Bili-bili. ¹¹ Iban di' maghundung in pag'asu sin kāyu hipaniksa' kanila saumulumul. Dūm adlaw, duun sila ajab-ajabun sin kāyu way paghundung, sasuku' sin simumba ha sattuwa talun iban sin dagbus niya, amu in iyukkil hīnang barhala', sasuku' isab sin tau katān piyasāpan nila in manga tuktuk atawa lima nila sin ngān sin sattuwa talun."

¹² Hangkan in kamu suku' sin Tuhan, amu in nagkakahagad sin daakan niya iban namamawgbug kan Īsa, subay niyu pahugutun in īman niyu.

¹³ Sakali nakarungug aku suwara dayn ha surga', amu agi, "Sulatan ini. Hisiyu-siyu in matay tagnaan dayn ha waktu bihaun ha pasal sin pagbawgbug nila ha Panghu', kumūg in lawm atay nila."

Simambag in Rū sin Tuhan amu agi, "Tantu tuud kumuyag sila, pasal makahali-hali na sila dayn ha pagbuluk-binasa nila ha pasal sin Panghu', sabab in hinang nila marayaw, amuna in makarihil kanila pal'untungan bang sila didtu na ha surga'."

In Pag'ani ha Dunya

¹⁴ Pag'ubus, imatud na isab aku nagbalik. Pag'atud ku, nākita' aku gabun puti' iban awn naglilingkud duun biya' lupa tau. Siyasangan kuruna bulawan in ū niya, iban nagdarā sasanggut mahayt ha lima niya. ¹⁵ Sakali awn hambuuk malāikat gimuwa' dayn ha Bāy sin Tuhan, ampa nagsuwara pa amu in naglilingkud ha gabun. Matanug in suwara niya. Amu agi, “Tagna' na kaw pag'ani iban sin sasanggut mu yan, pasal naabut na in musim sin pag'ani ha dunya.” ¹⁶ Magtūy na tuud liyabaran sin amu in naglilingkud ha gabun in dunya kaagi sin sasanggut niya. Na, in katān aanihun ha dunya, natipun niya na.

¹⁷ Sakali nākita' na isab aku hambuuk malāikat dugaing gimuwa' dayn ha Bāy sin Tuhan ha surga', nagdarā da isab sasanggut mahayt.

¹⁸ Pag'ubus, awn na isab hambuuk malāikat gimuwa' dayn ha Bāy sin Tuhan ha surga' dayn ha daig lamisahan pagtutugtugan kamanyan. Siya in nagjajaga sin kāyu duun. Nagsuwara siya matanug pa malāikat, amu in nagdarā sin sasanggut mahayt. Amu agi, “Sangguta na in punguran anggul ha dunya dayn ha batangan niya, sabab in manga anggul hinug na.”

¹⁹ Magtūy na liyabaran sin malāikat in dunya kaagi sin sasanggut niya. Na, nautud na in manga bunga anggul dayn ha batangan niya. Pag'ubus tipun niya ampa niya liyaruk pa lawm pagpupugaan anggul. (Na, in hāti sin dalil ini, biya' ha ini in kumugdan ha manga tau

pagmulkaan sin Tuhan.) ²⁰ Na, in manga anggul piyuga' ha pagpupugaan didtu ha guwa' sin dāira. Pagpuga' sin anggul, dugu' in gimuwa', iban in layu' sin iyanuran manga tūnggatus usuk batu. Iban in lawm sin dugu' tubtub pa manga kakkang sin manga kura'.

15

In Manga Malāikat amu in Magparatung sin Murka'

¹ Manjari awn na isab kita' ku hambuuk paltandaan makabuga' ha taas langit iban sangat makahaylan. Awn pitu malāikat amu in nagdarā sin pitu ginis bala'. In pitu bala' ini amuna in kahinapusan sin manga bala', sabab amura yan in kahinapusan sin murka' sin Tuhan.

² Sakali kita' ku na isab in katiluagan, amu in biya' sapantun dagat matilag biya' samin, magsi'nag biya' kāyu. Kita' ku da isab in manga tau, amu in wala' miyagad sin sasat sin sattuwa talun, iban wala' simumba kaniya iban sin barhala' dagbus niya. Iban sila in manga wala' nagpasāp ha tuktuk atawa lima nila sin umbul, amu in hātihan sin ngān sin sattuwa talun. Duun sila nagtitindug ha daig sin katiluagan, amu in biya' sapantun dagat, malinaw iban masawa biya' samin. Nagdarā sila biyula pakaniya-pakaniya, amu in dīhil kanila sin Tuhan. ³ Nagkalang sila sin kalangan hi Musa, amu in daraakun sin Tuhan, iban kalangan sin Anak Bili-bili. Biya' ha ini in lapal kabtangan sin kalangan nila,

“Ya Panghu', ikaw in Tuhan hambuuk-buuk sangat-kawasa.

Makawasa iban makahaylan in manga hinang mu.

Ikaw in Sultan sin manga kabangsa-bangsahan.

In katān maksud mu mabuntul iban maamu.

⁴ In katān magmabuga' kaymu, Panghu'.

Wayruun in di' sumanglit sin ngān mu.

Ikaw da in hambuuk-buuk Mahasuchi.

In katān kabangsahan magtipun da mawn kaymu

iban sumumba kaymu.

Sabab kīkita' sin tau katān, in manga hinang mu iban sin kaādilan mu.”

⁵ Pag'ubus ini kīta' ku naukab in Bāy sin Tuhan ha surga', iban kīta' ku in bilik ha lawm amu in pagtawagun Bilik Mahasuchi, amu in luggiya' ha Tuhan. ⁶ Sakali in pitu malāikat, amu in nagdarā sin pitu ginis bala', gimuwa' na dayn ha lawm Bāy sin Tuhan ha surga'. In tamungun nila makasilaw na sin puti'. Wayruun tamak atawa lummi' niya. Iban awn kandit bulawan lilibud ha manga daghal nila. ⁷ Pagguwa' nila, tiyupuran sila gangsa' bulawan pakaniya-pakaniya kaagi sin hambuuk dayn ha upat malāikat mahal-mahal in lupa. In manga pitu gangsa' bulawan ini nahhipu' sin murka' sin Tuhan, amu in Tuhan buhi' salama-lama. ⁸ Na, in Bāy sin Tuhan nahipu' na sin asu dayn ha haddarat sin Tuhan, amu in magpakita' sin sahaya iban kawasa niya. Wayruun makasūd pa lawm ha salugay di' maubus panaugun sin pitu malāikat in pitu ginis bala'.

16

In Pitu Gangsa' Hīpu' sin Murka' sin Tuhan

¹ Manjari awn diyungug ku suwara matanug dayn ha Bāy sin Tuhan pa manga pitu malāikat. Amu agi sin suwara, “Kadtu na kamu, ampa niyu asagan na pa dunya in luun sin pitu gangsa' yan, amu in murka' sin Tuhan ha dunya.”

² Na, iyasag na madtu sin malāikat ha unahan in bala' ha lawm sin gangsa' diyarā niya pa ginlupaan. Pag'asag sin bala', saruun-duun giyuwaan panyakit mabahu' iban masakit in manga sasuku' sin taga sāp sin sattuwa ha tuktuk atawa ha lima nila, iban sin manga amu in simumba sin dagbus niya.

³ Pag'ubus, iyasag na isab sin hikaruwa malāikat in bala' ha lawm sin gangsa' diyarā niya pa lawm dagat. Pag'asag sin bala', saruun-duun in dagat nahinang dugu' biya' dugu' sin tau patay. Na, in unu-unu katān buhi' ha lawm sin dagat miyatay.

⁴ Na, iyasag na isab sin hikatū malāikat in bala' ha lawm sin gangsa' diyarā niya pa manga kasubaan iban tuburan sin manga tubig. Na, saruun-duun nahinang dugu'. ⁵ Sakali diyungug ku nagsuwara in malāikat, amu in tagkaputan sin manga tubig. Amu agi,

“Ya Tuhan Mahasuchi, amu in Tuhan di'
 magkapinda
 dayn sin tagna' sampay pa salama-lama,
 mabuntul tuud in hukuman mu ha manga
 mānusiya' ini.

6 Sila na yan in bakas namunu' ha manga tau suku' sin Tuhan iban ha manga nagdarā sin Parman mu. Sila in nag'asag sin dugu' nila.

Hangkan bihaun dīhilan mu sila dugu' inu-mun. Na, amu yan in katutūpan hitungbas kanila."

7 Sakali nakarungug na isab aku suwara dayn ha lugal pagkukulbanan. Amu agi sin suwara:

"Ya Panghu', Tuhan sangat-kawasa, tartantu tuud mabuntul iban maamu in hukuman mu ha manga mānusiya'."

8 Pag'ubus yadtu kīta' ku iyasag sin hikaupat malāikat in bala' ha lawm sin gangsa' diyarā niya pa suga. Manjari kimalap tuud in pasu' sin suga nanglūs ha manga tau. 9 Na, nalūs na in manga tau kaagi sin pasu' sin suga makalap. Dayn ha sabab yan namung na sila pangkal pa Tuhan, amu in nagkabayaan nagparatung kanila sin manga bala'. Malayngkan wala' nila da biyutawanan in manga hinang nila mangi' iban wala' nila da liyaggu' in Tuhan.

10 Manjari iyasag na sin hikalima malāikat in bala' ha lawm sin gangsa' diyarā niya pa kursi amu in lilingkuran sin sattuwa talun, amu in guwa' dayn ha lawm dagat. Pag'asag sin bala', saruun-duun nanigidlum in katilingkal sin hula' piyamamarintahan sin sattuwa talun. Nakutkut sin manga tau agad kaniya in manga dila' nila, sabab sin sakit kiyananaman nila.

11 Iban namung na sila pangkal pa Tuhan, amu in ha surga', sabab sin sakit iban sin panyakit

dimatung pa baran nila. Sagawa' wala' nila da biyutawanan in manga hinang nila mangi'.

¹² Sakali iyasag na sin hikaunum malāikat in bala' ha lawm sin gangsa' diyarā niya pa sapa' dakula' pagtawagun Alpurati. Pag'asag sin bala', magtūy tiyahayan in sapa', amu in nahinang labayan tiyagama ha manga sultan dayn ha hula' dapit pa subangan. ¹³ Pag'ubus yadtu nākita' aku tū saytan, amu in biya' lupa ambak, gimuwa' dayn ha simud sin naga, dayn ha simud sin sattuwa talun, iban dayn ha simud sin nabi bukun bunnal. ¹⁴ In sila ini saytan landu' jilaka', makahinang sin manga makaajayb. Iban in sila ini katū, madtu pa manga kahula'-hulaan magpatibuuk sin manga kanakuraan sin dunya papaggapiun mangatu ha Tuhan ha waktu kiyaganta' niya, amu in pagtawagun Adlaw sin Tuhan, adlaw Makabuga', (sabab duun ha adlaw yan hipakita' sin Tuhan Mahatinggi in kusug sin kawasa niya).

¹⁵ Sakali nagsuwara hi Īsa, laung niya, “Dungug kamu. In aku ini mari kaniyu ha waktu di' niyu mapikil mawn aku. Sabab in pagdatung ku biya' sapantun sin pagsūd sin hambuuk sugarul pa lawm bāy niyu. Kūgan tuud in manga tau amu in abutan ku bati' nagtatagad kaku' iban sakap na sampay pa manga tamungun nila, pasal di' sila masipug minsan sila gumuwa' pa katauran sin tau.”

¹⁶ Na, natipun na sin tū saytan in manga kanakuraan mawn pa hula' pagtawagun Ar-magiddun ha bahasa Hibrani.

¹⁷ Manjari, iyasag na sin hikapitu malāikat in bala' ha lawm sin gangsa' diyarā niya pa āyan. Magtūy awn suwara matanug gimuwa' dayn ha kursi ha lawm sin Bāy sin Tuhan. Amu agi, “Na, natangbus na.” ¹⁸ Sakali magtūy awn kīta' ku manga si'nag sin kilat iyaagaran sin anduhud sin dawgdug, iban naglinug sangat tuud makusug. Wayruun linug limiyu in kusug dayn ha yan dayn sin tagna' kapaawn ha mānusiya'. Dayn ha katān linug, amuna yan in mangī' tuud. ¹⁹ Na, magtūy nabuak in lupa' sin dāira landu' bantug iban nabahagi' nagtū. Iban nagkangī' da isab in manga dāira ha kahula'-hulaan. Wala' liyupa sin Tuhan in katān karusahan sin amu in pag'iyannun hula' Babilun amu in landu' bantug. Na, hangkan piyainum sin Tuhan sin alak makusug ha lawm sawan niya. Hāti niya piyananam niya in Babilun sin murka' niya dakula'. ²⁰ Lāgi', in katān kapū'-pūan iban kabūd-būran, naubus nalanyap dayn ha kiyabubutangan nila. ²¹ Iban iyulanan tubig batu atawa ays in manga mānusiya'. In buggat sin hambuuk tubig batu manga kay'man kilu. Na, dayn ha pasal ini, in manga tau namung na pangkal pa Tuhan, sabab sangat nakalandu' in bala' dimatung kanila.

17

In Bantug Babai Mangī'

¹ Manjari, in hambuuk dayn ha manga pitu malāikat, amu in manga nagdarā gangsa', miyawon kākū'. Laung niya kākū', “Kari kaw,

hipakita' ku kaymu bang biya' diin in hukuman iban kasiksaan hiparatung ha amu in pagtawagun bantug babai mangī'. In hāti niya amuna in dāira landu' bantug nagbubutang ha daig sin manga kasubaan. ² In manga kanakuraan ha dunya miyagad himinang kamaasihatan iban sin bantug babai mangī' ini. Iban in manga tau ha dunya miyagad simingud sin manga hinang niya mangī'. Biya' sila sin ibārat hambuuk tau nahilu sin alak, amu in way sipug huminang sin ununu mangī'."

³ Sakali hiyūp na isab aku sin Rū sin Tuhan, sarta' diyā aku sin malāikat pa hula' paslangan mahunit paghulaan sin tau. Duun ku kīta' in hambuuk babai nangungura' ha taas sin sattuwa talun pula. In sattuwa talun ini pitu in ū niya, iban hangpu' in tanduk niya. Iban in katilibut sin baran niya, siyusulatan sin manga ngān amu in pangkal pa Tuhan. ⁴ In babai yaun nagbabadju' taluk iban pula. Iban natutugub siya sin pamulawan, manga palmata maharga' iban manga mussa'. Nagdarā siya ha lima niya sawan bulawan hipu' sin amu in pagbahasahun manga kaharaman iban kalumuan nahinang niya. ⁵ Iban in tuktuk niya siyusulatan sin manga kabtangan gulalan kaniya, amu in malawm in maana niya. Ini in gulalan kaniya,

Dāira Babilun Bantug.

Puunan sin Manga Babai Mangī'.

Tuburan sin Kaharaman iban Kalumuan.

⁶ Iban kīta' ku in babai ini nahihilu, sabab mataud nainum niya dugu' sin manga tau suku' sin Tuhan, amu in manga tau miyatay sabab-

karna' sin pagbawgbug nila kan Īsa.

Pagkita' ku kaniya nahaylan tuud aku. ⁷ Na, iyasubu aku sin malāikat. Laung niya, “Mayta' kaw nahaylan? Bihaun, baytaan ta na kaw sin hātihan sin babai kīta' mu iban sin sattuwa talun piyangunguraan niya, amu in taga ū pitu iban hangpu' tanduk. ⁸ In sattuwa talun kīta' mu, bakas buhi' sagawa' bihaun patay na. Malayngkan, bukun na malugay gumuwa' da siya yan dayn ha lawm sin lungag tigub-tiguban. Sagawa' pagguwa' niya, duun na in katubtuban niya sabab magkangī' na tuud siya. Na, mahaylan in manga tau ha dunya, amu in wala' kiyasulat dayn sin tagna' kaawn sin dunya in manga ngān nila ha Kitab, amu in piyagsulatan sin ngān sin katān tau amu in dihilan kabuhi' salama-lama. Landu' sila mahaylan bang sila makakita' sin sattuwa talun, sabab in sattuwa talun ini bakas na miyamatay, sakali nabuhi' na isab nagbalik.

⁹ “In tau malawm in panali' iban pangingat niya makahāti sin maana sin bichara ini. In hātihan sin pitu ū sin sattuwa talun, pitu būd, amu in lingkuran sin babai mangī'. Iban awn pa isab hātihan niya dugaing. In pitu ū, hāti niya, pitu sultan. ¹⁰ Dayn ha manga pitu sultan ini, in lima, bakas na nakapagsultan. In hambuuk amu in nagsultan bihaun. Ampa in hikapitu, amu in way pa gimuwa', amuna in magsultan ha susūngun, sagawa' hangkaray' da in pagsultan niya. ¹¹ Iban in sattuwa talun amu in bakas buhi' iban patay na bihaun, amuna in hikawalu sultan. In siya ini bakas hambuuk dayn ha manga pitu sultan, amu in nabuhi' nagbalik. Sagawa' awn

katubtuban niya, sabab in siya ini kumangī' da tuud.

¹² “Ampa in hangpu' tanduk kīta' mu, in hāti niya hangpu' sultan, amu in wala' pa nakapagsultan. In hangpu' sultan ini iban sin sattuwa talun karihilan kawasa magsultan, sagawa' day'-day' da in pagsultan nila. ¹³ Lāgi' naghambuuk pikilan in hangpu' sultan ini sin hirihil nila in kusug iban kawasa nila ha sattuwa talun. ¹⁴ Iban bunuun nila in amu in ngiyānan Anak Bili-bili. Sagawa' daugun sila sin Anak Bili-bili iban sin manga tau napī' suku' niya amu in tiyawag mawn kaniya, amu in wala' nagbaluba in pag'agad kaniya. Iban hangkan daugun, sabab in Anak Bili-bili amuna in Panghu' sin manga katān Panghu' iban Sultan sin katān kasultanan.”

¹⁵ Namung pa isab in malāikat kaku'. Laung niya, “In manga kasubaan kīta' mu amu in lugal lilingkuran sin babai mangī', in hātihan niya, manga tau dayn ha dugaing-dugaing hula', bangsa, pihak, iban bahasa. ¹⁶ Iban in hangpu' sultan, amu in diyalil hangpu' tanduk kīta' mu, muni ha babai mangī'. Damikkiyan in sattuwa talun muni da isab ha babai mangī'. Kawaun nila dayn kaniya in unu-unu katān pangalta' niya. Tangtangan nila in unu-unu katān ha baran niya. Kaunun nila sampay unud niya iban sunugun nila in unu-unu makapin. ¹⁷ Na, hangkan nila mahinang in biya' ha ini, pasal dihilan sila sin Tuhan sin pamikil ini, ha supaya maagad in kabayaan niya. Hangkan na magtaayun sila dumihil sin kawasa nila ha

sattuwa talun mamarinta sampay maabut in waktu maagad in manga bichara kiyaparman sin Tuhan. ¹⁸ In babai kita' mu, in hātihan niya hambuuk dāira bantug, amu in taga kawasa iban makapagbaya' ha manga katān kasultanan ha dunya.”

18

In Paglubu sin Hula' Babilun

¹ Pag'ubus ini nākita' na isab aku hambuuk malāikat naug dayn ha lawm surga'. Dakula' in kawasa sin malāikat ini, iban in sahaya niya nakarihil sawa ha katilingkal dunya. ² Magtūy na tuud siya nagsuwara matanug. Amu agi, “Nagkangī'-ngī' na tuud in hula' Babilun, amu in dāira landu' bantug.

Nahinang na hulaan sin manga saytan iban pagtutunguan sin manga kajīn-jīnan. Iban nahinang na pugaran sin manga kamanuk-manukan siyasaytan kaastulan tuud sin tau.

³ Sabab in pag'iyannun Babilun ini, amu in biya' sin sapantun babai mangī', piyaikag niya in manga tau katān

magad huminang sin manga hinang kalumuan hīhinang niya, amu in biya' sapantun alak makusug makahilu ha manga tau.

In manga kanakuraan namamarinta ha lawm dunya, miyagad kaniya himinang kalumuan,

iban in manga tau magdaragang ha lawm dunya, amu in pamīmihan niya sin manga

unu-unu kanapsuhan niya, nagkarayahan na tuud.”

4 Sakali awn na isab dugaing diyungug ku nagsuwara dayn ha surga'. Amu agi sin suwara, “Īg kamu manga tau suku' ku. Īg kamu dayn ha babai yan.

Ayaw kamu magad kaniya huminang mangī' bat kamu di' malapay kugdanan sin kasiksaan dumatung kaniya.

5 Karna' in dusa niya yan pangkat-mamangkat na biya' taas sin langit.

Ampa wala' liyupa sin Tuhan in manga kangīan nahinang niya.

6 Na, in manga kangīan nahinang niya kaniyu manga tau suku' sin Tuhan, subay da isab hipananam kaniya.

Subay lipatun makaruwa in kabinsanaan hipamaws sin nahinang niya.

Subay siya dihilan hambuuk sawan hipu' sin murka' sin Tuhan, lipat makaruwa in kusug niya dayn sin amu in kabinsanaan dīhil niya ha manga tau kaagi sin hinang niya kalumuan.

7 Iban in kabinsanaan iban karukkaan hipananam kaniya,

subay magtūpan tuud iban sin pag'abbu niya sin kalagguan iban pagdalbaya' niya sin kanapsuhan niya.

Sabab abbu sadja in ha lawm sin pikilan niya. Laung niya,

‘Aku in pangiyang amu in makapagbaya'-baya'. Bukun aku hambuuk balu way parasahan.

Di' tuud aku makananam kasusahan.'

⁸ Na, dayn ha manga sabab ini in siya magtagha' sadja kugdanan sin manga bala' ginisginisan.

Magdungan-dungan dumatung mawn kaniya ha lawm sin hangka-adlaw in sakit, kasusahan iban gutum.

Iban sunugun siya sin kāyu.

Sabab in Panghu' Tuhan, amu in dumihil sin hukuman kaniya, sangat kawasa."

⁹ "Manjari mag'asu mayan in kāyu dayn ha dāira, kitaun na sin manga kanakuraan ha lawm dunya, amu in miyamagad kaniya himinang sin manga kangian iban kalumuan. Pagkita' nila sin asu, magkarukkaan iban magtangis tuud sila.

¹⁰ Duun sila nagtitindug mangita'-ngita' kaniya dayn ha kalayuan, pasal mabuga' sila malapay sin kabinsanaan niya. Iban mamung sila, laung nila,

'Andu', di' na manjari! Kawgun tuud in dāira Babilun
amu in dāira bantug iban makusug!

Sabab hangka-sasaat da piyaratungan kasiksaan, amu in hukuman biyutang kaniya.' "

¹¹ "In manga magdaragang ha dunya magtangis iban magdukka da isab, pasal wayruun na mamī sin manga dagangan nila. ¹² Wayruun na mamī sin manga dagangan nila biya' na sin manga bulawan, pilak, palmata maharga' iban manga mussa', manga kakana' maharga', kakana' taluk, kakana' pula, sutla' iban katān ginisan sin kahuy amu in māhang kabaakan,

iban sin manga garing, kahuy maharga', tumbaga, basi' iban marbul, amu in hīnang indalupa ginis hipaglagi sin manga tau. ¹³ Iban wayruun na isab mamī sin manga dagangan nila, biya' na sin manga pamāpa, laksi', kamanyan iban manga ginisan lana mahamut, tubig anggul iban lana jaytun, tirigu, manga sapi' iban bili-bili. Way da isab mamī sin manga kura' iban manga sasakatan iyuutung sin manga kura', iban sampay manga tau amu in hinangun manga ipun.

¹⁴ “In manga tau magdaragang mamung sila ha babai, hāti niya amu in dāira Babilun. Laung nila, ‘In unu-unu katān kanapsuhan mu naway na dayn kaymu. Iban in katān alta' iban sin unu-unu katān amu in nakarihil kaymu kabantugan, nalawa' na dayn kaymu. Iban in manga katān yan saumul di' mu na makawa' magbalik.’ ¹⁵ Iban in manga tau magdaragang ini, amu in nagkarayahan sin pagdagang nila ha dāira yan, nagtitindug mangita'-ngita' dayn ha kalayuan pasal mabuga' sila malapay sin kabin-sanaan niya. Pagtangisan iban pagdukkahan nila. ¹⁶ Iban laung nila,

‘Andu', di' na manjari! Kawgun tuud! In dāira bantug ini

biya' da sapantun babai amu in bakas nama-makay sin manga tamungun maharga', sin manga kakana' taluk iban kakana' pula.

Iban natutugub siya sin pamulawan, manga palmata maharga' iban manga mussa'!

¹⁷ Sagawa' hangka-jām da nalawa' in katān pangalta' yan dayn kaniya!'

“Manjari, in katān nakura' sin manga kappal iban manga pasahiru, in manga naghihinang ha kappal iban sin manga tau nag'uusaha ha lawd, duun sila nagtitindug ha kalayuan. ¹⁸ Pagkita' nila mayan sin asu sin sunug, imulang sila. Laung nila, 'Wayruun da dugaing dāira lumiyu in kabantugan dayn sin dāira makusug yan.' ¹⁹ Na, magtūy nila na siyabulakan sin bagunbun in manga ū nila.* Nagtangis sila iban nagdukka. Laung nila,

'Andu', kawgun tuud in dāira dakula' yan!

In manga tau magtutulak-tulak magdagang, nagkarayahan dayn ha pasal sin alta' niya! Sagawa' hangka-jām da in katān unu-unu naway na dayn kaniya!'

²⁰ “Pagkūg-kuyag kamu duun ha surga', sabab naabut na in katubtuban sin dāira makusug! Damikkiyan in manga kamu tau suku' sin Tuhan, iban sin manga kiyawakilan niya, iban sin manga nabi, amu in magpapasampay sin Parman sin Tuhan, pagkūg-kuyag da isab kamu. Sabab in dāira bantug piyaratungan na sin Tuhan hukuman, amu in tungbas sin nahinang sin manga tau niya kaniyu.”

²¹ Sakali biyuhat sin hambuuk malāikat makusug in hambuuk batu landu' tuud dakula' biya' laggu' batu paggigilingan, ampa niya liyaruk pa lawm dagat. Pag'ubus, ampa siya namung, laung niya,

---

* **18:19** 18:19 In addat sin manga tau Yahudi bang awn kasusahan nila dakula', magsabulak bagunbun pa ū nila, tanda' sin pagkarukkahan nila.

“Biya' da isab ha yan in kumugdan ha dāira Babilun.

Magtagha' sadja magkalubu-lubu
iban di' na kakitaan magbalik saumul.

22 In ikaw, dāira Babilun, in manga kalangan
sin manga mangangalang, sin manga mag-
bibiyula, sin manga magsusuling iban sin
manga magtutuyup-tuyup kaymu,
di' na karungugan magbalik.

Damikkiyan wayruun na kakitaan manga tau
maghihinang duun sin unu-unu kapandayan
nila,

iban di' na karungugan magbalik
in katingug sin paggigilingan sin manga unu-
unu na.

23 Wayruun na minsan palitaan kakitaan
ha dāira mu dumihil sin sawa niya bang
dūm na.

In manga paglami-lami sin manga pagtiyaun
di' na karungugan magbalik.

Bunnal, in manga magdaragang duun, sila na in
makawasa dayn ha katān magdaragang ha
lawm dunya.

Bunnal isab, in manga tau katān ha dunya,
kiyaakkalan mu kaagi sin pagpangita' mu.

24 Sumagawa' piyaratungan kasiksaan in dāira
Babilun,

pasal duun nabunu' in manga nabi iban sin
manga tau suku' sin Tuhan,

lāgi' in manga tau katān nabunu' ha lawm
dunya,

hangan sila miyatay sabab biyunu' sin amu in
dialil dāira Babilun.”

19

¹ Pag'ubus ini awn na isab diyungug ku biya' tingug sin manga mahadjana' ha surga', amu agi, "Pudjihun taniyu in Tuhan!

Tunggal isa-isa niya in tagsuku' sin kalagguan iban kawasa. Siya da in manglalappas kātu'niyu dayn ha manga dusa taniyu.

² Maamu iban mabuntul in manga hukuman niya.

Biyutangan niya na hukuman in babai mangī', amu in landu' bantug nakarā-rā ha manga tau dunya himinang sin manga unu-unu mangī' iban kalumuan.

Iban hangkan siya sīksa' sin Tuhan pasal biyunu' niya in manga daraakun sin Tuhan."

³ Na, namung na isab sila magbalik. Matanug in suwara. Laung nila, "Pudjihun natu' in Tuhan!

In pag'asu sin sunug ha dāira yan di' magkapūng kasaumulan."

⁴ Pag'ubus yadtu, in kawhaan tag'upat nagtatau-maas iban sin upat malāikat mahal-mahal in lupa, simujud sarta' simumba na pa Tuhan, amu in naglilingkud duun ha kursi. Amu agi nila,

"Amin! Pudjihun natu' in Tuhan!"

In Pagtiyaun sin Anak Bili-bili

⁵ Sakali awn na isab diyungug ku nagsuwara dayn ha lugal sin kursi. Amu agi,

"Pudjiha niyu in Tuhan natu',

kamu katān manga daraakun niya, iban na sin katān tau, sibu' da mataas iban bukun,

amu in sasuku' sin nagmamabuga' kaniya.
Pudjiha niyu siya."

⁶ Pag'ubus ampa na isab aku nakarungug
suwara biya' sin tingug sin pag'ulak sin manga
tau mataud, biya' katingug sin lagublub sin
busay malaggu' tuud, iban biya' katingug sin
anduhud sin dawgdug amu in matanug tuud.
Amu agi sin suwara,

"Pudjihun taniyu in Panghu'!

Sabab in Tuhan natu' sangat kawasa, ma-
marinta na.

⁷ Subay tuud kitaniyu magkūg-kuyag.

Pudjihun natu' in Tuhan,

karna' bihaun dimatung na in waktu sin
pagkawin sin amu in ngiyānan Anak Bili-
bili iban sin manga tau suku' niya.

Amu in piyagbahasa pangantin babai
asawahun niya, amu in nagsasakap na
asal, namamakay sin badju' pangantin.

⁸ In piyagbahasa pangantin babai ini, dīhilan na
siya badju' pangantin,

amu in maputi' tuud masi'nag iban wayruun
tuud lummi'-lummi' niya."

(In hāti sin badju' pangantin ini maputi', amuna
in manga hinang mabuntul sin manga tau suku'
sin Tuhan.)

⁹ Sakali namung in hambuuk malāikat kaku'.
Laung niya, "Sulatan in hibichara ku ini.
Makuyag in manga napī' humadil sin piyagba-
hasa pagkawin sin Anak Bili-bili." Iban siyug-
patan niya pa in bichara niya. Laung niya, "In
manga lapal kabtangan ini bunnal tuud dayn ha
Tuhan."

¹⁰ Na, pag'ubus, magtūy aku simujud pa alupan niya, sagawa' liyāng niya aku. Laung niya, "Ayaw kaw sumujud kaku'. Subay hambuuk-buuk Tuhan in sumbahun mu. Sabab in aku ini hambuuk da isab daraakun sin Tuhan biya' kaymu iban sin manga kataymanghuran mu, amu hisiyu-siyu in mamawgbug sin kasabunnalan pasal hi Īsa. In kasabunnalan ini pasal hi Īsa, amu in asal piyalahil sin Tuhan ha manga kanabi-nabihan, amu in nagdarā sin Parman niya."

In Nangungura' ha Kura' Puti'

¹¹ Manjari ini, kīta' ku naukab in surga', iban yaun awn kura' puti'. In amu nangungura' ha taas niya, amuna in pagngānan Kapangandulan iban Puunan Sin Kasabunnalan. Mabuntul siya manghukum, iban ādil in pagpapanaw niya sin kawasa niya bang siya mag'atu iban sin manga banta niya. ¹² In mata niya masugit mangatud maūk'ūk dakuman biya' sin sapantun kāyu nasusuliyab, iban mataud mahakutta' ha taas sin ū niya. Iban awn ngān siyusulat duun kaniya. Isa-isa niya da in makaingat sin maana niya yan. ¹³ In juba niya nahhipu' sin dugu'. Iban in ngān hipagtawag kaniya, "Parman sin Tuhan." ¹⁴ Nag'uurul ha ulihan niya in manga sundalu ha surga'. In manga sundalu ini nangungura' ha manga kura' puti', iban in juba nila maputi', iban wayruun tuud lummi'-lummi' niya. ¹⁵ Awn puddang mahayt gimuwa' dayn ha simud niya. In ini amuna in hipangatu niya ha manga kabangsa-bangsahan

amu in simusulang kaniya. Iban in pamarinta niya sangat makusug, biya' hantang basi' di' magkabali'. Lāgi' in hisiyu-siyu umatu kaniya hinangun niya biya' sin sapantun bungang-kahuy anggul, amu in pugaun sin manga tau hinangun alak. Iban pananamun niya sila sin murka' sin Tuhan sangat kawasa. ¹⁶ In juba niya iban sin paa niya siyusulatan sin gulalan kaniya, amu in, “Sultan sin Manga Kasultanan, Panghu' sin Manga Katān Panghu'.”

¹⁷ Manjari nākita' na isab aku hambuuk malāikat duun ha taas langit timitindug ha si'nag sin suga. Nagsuwara siya matanug pa manga katān manuk-manuk naglulupad ha awan. Amu agi, “Kari kamu. Pagtipun kamu mari pa pagjamuhan sin Tuhan, pagjamuhan niya dakula'.” ¹⁸ Kari kamu kaun sin unud sin manga patay tau, amu in unud sin baran sin manga kasultanan, sin manga jiniral iban sin manga kasundaluhan, iban da isab sin unud sin manga kura' iban sin amu in nangungura' ha taas niya. Kaun kamu sin unud sin patay tau indaginis, sibu' da ipun iban bukun, tau mataas iban bukun.”

¹⁹ Pag'ubus, kīta' ku in sattuwa talun iban sin manga kasultanan ha dunya iban sin manga kasundaluhan nila nagtipun naghambuuk mamunu' ha amu in nangungura' iban sin manga sundalu niya. ²⁰ Manjari ini, nasaggaw in sattuwa talun iban sin nabi bukun bunnal, amu in nakahinang sin hinang makaajayb ha babaan sin sattuwa talun. (Dayn ha sabab sin manga nahinang niya makaajayb, narupang niya in manga tau, amu in siyāpan sin ngān sin sattuwa

talun iban amu in simumba sin lupa sin sattuwa, amu in iyukkil hīnang barhala'. In sattuwa talun iban sin nabi bukun bunnal, liyaruk sin buhi' pa sila pa lawm kāyu nasusuliyab iban maylang, amu in biya' dagbus lanaw dakula' nalalaga. ²¹ Na, ampa in manga sundalu nila miyatay kaagi sin amu in piyagbahasa puddang gimuwa' dayn ha simud sin amu in nangungura'. Iban in unud sin baran nila kiyaun sin manga kamanuk-manukan. Kiyansuban tuud in manga manuk-manuk sin kiyaun nila.

20

In Hangibu Tahun

¹ Manjari, awn na isab kīta' ku hambuuk malāikat nimaug dayn ha surga'. In malāikat ini nagdarā sin kungsi' sin lawang sin lungag tigub-tiguban iban kadina dakula'. ²⁻³ Sakali siyaggaw niya in naga, amu in Hās Sin Awal Masa amuna in Iblis atawa Saytan Puntukan. Pag'ubus ampa niya hiyukutan sin kadina. Pag'ubus yadtu ampa niya liyaruk in Iblis pa lawm sin lungag tigub-tiguban. Ubus ampa niya kiyunsian in lawang iban piyahugut ha supaya wayruun makaukab ha lawm sin hangibu tahun. Kiyalabusu niya in Iblis ha supaya di' namān makapanglidjal ha manga kabangsa-bangsahan, ha salugay di' pa mapuas in hangibu tahun. Bang mapuas na in hangibu tahun, paguwaun siya sagawa' day'-day' da.

⁴ Manjari nākita' aku manga kursi. In manga limilingkud duun kiyarihilan kapatutan

manghukum. Damikkiyan kīta' ku da isab in manga nyawa sin manga amu in nabunu' pasalan sin pagnasihat nila sin kasabunnalan pasal hi Īsa iban sin Parman sin Tuhan. In sila ini wala' simumba ha sattuwa talun atawa ha dagbus niya, amu in iyukkil hīnang barhala'. Iban wala' kiyabutangan sin sāp, amu in ngān sin sattuwa talun, in manga tuktuk atawa lima nila. Na, in sila ini mabuhi' magbalik, iban magad sila mamarinta ha Almasi ha lawm sin hangibu tahun. ⁵ Amuna yan in tagnaan sin pagbuhi' magbalik ha manga patay. (In manga kaibanan patay di' pa sila mabuhi' magbalik ha salugay di' pa mapuas in hangibu tahun.) ⁶ Iban kumuyag tuud iban masukud in manga amu in makaagad mabuhi' ha tagnaan sin pagbuhi' magbalik ha manga patay. Di' sila makalabay sin kasiksaan salama-lama, amu in piyagbahasa Kamatay Hikaruwa. Iban in sila ini mahinang pakil magtaat pa Tuhan iban pa Almasi. Lāgi' in sila ini makaagad da isab ha Almasi mamarinta ha lawm sin hangibu tahun.

In Karaug ha Saytan Puntukan

⁷ Pag'ubus yadtu, pagpuas sin hangibu tahun, in Saytan Puntukan paguwaun na dayn ha lawm kalabusu. ⁸ Gumuwa' na siya manglidjal pa manga kabangsa-bangsahan ha upat pidju sin ālam, amu in bangsa pagtawagun Gug iban Magug. Tipunun sin Saytan in manga tau katān dayn ha kabangsa-bangsahan ini, dāhun pa pagbunuan. In taud sin tau matipun niya biya' sapantun sin taud sin buhangin ha higad

daplakan. ⁹ Na, pagpanaw nila, mamutapal sin tau in katiluagan sin hula', sarta' tikupun nila in dāira, amu in kalasahan sin Tuhan iban hulaan sin manga tau suku' niya. Sumagawa' maubus sila kaunun sin kāyu naug dayn ha surga'. ¹⁰ Na, sakali in Iblis, amu in nanglidjal kanila, hilaruk na pa lawm kāyu nasusuliyab iban maylang amu in dagbus niya biya' sapantun lanaw nalalaga sin kāyu. In sattuwa talun iban sin nabi bukun bunnal bakas na kiyalaruk mari. Duun sila ajab-ajabun sin kāyu dūm-adlaw kasaumul-umulan.

In Adlaw Kahinapusan sin Paghukum

¹¹ Pag'ubus yadtu, nākita' na isab aku ham-buuk kursi puti' dakula' iban sin amu in naglilingkud duun. Na, in dunya iban sin langit nalanyap na dayn ha haddarat niya iban di' na kakitaan magbalik. ¹² Iban kīta' ku in manga patay, sibu' da mataas iban bukun in bakas pagkatau nila, duun timitindug ha alupan sin kursi. Pag'ubus, iyukab na in manga Kitab sampay amu in Kitab bakas piyagsulatan sin ngān sin manga tau, amu in karihilan sin kabuhi' salama-lama. Pag'ubus, hiyukum in manga tau pakaniya-pakaniya. In hukuman kiyarihil kanila katān, agad ha unu-unu in nahinang nila sin buhi' pa sila, amu in kiyasulat duun ha manga Kitab. ¹³ In manga sasuku' sin miyatay ha lawm dagat iban ha ginlupaan, sampay na in katān tau amu in limabay dayn ha paghahantian sin manga patay, amu in pagtawagun Hīdis, gimuwa' na nangarap pa Tuhan. In pakaniya-pakaniya hiyukum dayn ha ngī'-dayaw

sin nahinang nila sin buhi' pa sila. ¹⁴⁻¹⁵ Pag'ubus yadtu, in manga sasuku' sin wala' kiyasulat in manga ngān nila ha Kitab Sin Kabuhi' Salama-lama, liyaruk na pa lawm sin Narka' Jahannam amu in biya' dagbus lanaw nalalaga. Amuna yan in piyag'iyannun Kamatay Hikaruwa. Manjari, in Hīdis, amu in paghahantian sin nyawa sin manga patay, iyagad da isab liyaruk pa lawm Narka' Jahannam. Naway na in Hīdis. Damikkiyan in kamatay naway na isab.

21

In Langit Ba'gu Iban Dunya Ba'gu

¹ Manjari kita' ku in langit ba'gu iban sin dunya ba'gu, sagawa' wayruun na dagat, sabab in langit iban sin dunya nakauna nalanyap na. ² Iban kita' ku isab in Dāira Suchi amu in Awrusalam (Baytal Makdis) Ba'gu, naug dayn ha surga' dayn ha haddarat sin Tuhan. In lingkāt niya biya' sapantun hambuuk pangantin babai namamakay malingkat, amu in sūng na kawinun iban sin pangantin usug. ³ Pag'ubus nakarungug aku suwara matanug dayn ha kursi. Amu agi sin suwara, “Na, bihaun maghambuuk na in hulaan sin Tuhan iban sin manga mānusiya'. Duun siya humula' kanila, iban sila na in manga tau niya. Magbaran na tuud in Tuhan humambuuk kanila, iban siya na in Tuhan nila. ⁴ Pahiran niya in manga luha' katān dayn ha mata nila. Iban wayruun na tau mapatay. Di' na in manga tau magduka iban magtangis, iban wayruun na sakit nanamun nila, sabab in unu-unu kahālan bakas ha lawm sin dunya nakauna naway na.”

⁵ Sakali namung in amu in naglilingkud ha kursi. Amu agi, “Na, bihaun ba'guhun ku na in unu-unu katān.” Iban laung niya kāku', “Sulatan ini, sabab in manga kabtangan ini bunnal iban kapangandulan.”

⁶ Iban laung niya, “Nati'mus ku na hīnang in katān maksud ku. Aku in Alip iban Ya', sabab aku in panagnaan iban kahinapusan sin unu-unu katān. Bang awn hisiyu-siyu in iyuhaw, painumun ku siya sin tubig dayn ha tuburan kalkawsal amu in makarihil sin kabuhi' salama-lama. Painumun siya ha way tungud.” ⁷ Iban hisiyu-siyu in matatas tumanggung sin unu-unu na makalubu sin iman nila, amuna in kapusakaan ku sin karayawan ini. In hāti niya, aku na in Tuhan nila, iban in sila mahinang na manga anak ku. ⁸ Sumagawa' in manga manaykud dayn kāku' pasal sin buga' nila, iban amu in manga mamutawan na sin pangandul nila kāku', hilaruk pa lawm kāyu. Damikkiyan in sasuku' sin manga naghinang sin unu-unu makasammal, manga namunu' ha manga tau, sin manga naghinang maasihāt, sin manga maghihinang-hinang mangī', sin manga simumba ha unu-unu na dugaing dayn ha Tuhan, iban sin manga magpuputing, amuna in palsukuan nila yan hilaruk sila katān pa lawm kāyu nasusuliyab iban maylang amu in biya' sapantun lanaw nalalaga. Amu na yan in pag'iyānun Kamatay Hikaruwa.”

In Awrusalam (Baytal Makdis) Ba'gu

9 Sakali ini, in hambuuk dayn ha manga pitu malāikat, amu in imasag sin pitu bala' pa lawm dunya dayn ha lawm sin gangsa' diyarā nila, simuuk mawn kāku', ampa imiyan, laung niya, “Kari kaw. Hipakita' ku kaymu in manga tau, amu in pag'iyānūn pangantīn babai, amu in asawahun sin amu in ngiyānan Anak Bili-bili.” 10 Na, saruun-duun hiyūp aku sin Rū sin Tuhan. Pag'ubus ampa aku diyā sin malāikat pa puntuk sin būd mataas. Piyakita' niya kāku' in Awrusalam (Baytal Makdis), amu in Dāira Suchi, amu in piyanaug sin Tuhan dayn ha surga'.

11 In dāira yaun magsinglab dayn ha sahaya sin Tuhan. Magsinglab in dāira yaun biya' sin palmata mahalga' pagtawagun jaspīr, amu in masawa tuud iban matilag biya' sin samin.

12 In ād ha katilibut sin dāira yaun mataas tuud iban makamdus. Hangpu' tagduwa in lawang niya. In pakaniya-pakaniya sin manga lawang ini awn jaga niya malāikat. In manga lawang ini siyusulatan sin ngān sin hangpu' tagduwa pihak sin bangsa Israil. 13 Awn tū lawang pakaniya-pakaniya sin upat kīd sin ād. Tū in tampal pa subangan, tū in pa sātan, tū in pa utara' iban tū in pa sadlupan. 14 Iban awn hangpu' tagduwa batu in hīnang papagan sin ād sin dāira yaun. In pakaniya-pakaniya sin batu ini siyusulatan sin ngān sin manga hangpu' tagduwa tau, amu in bakas kiyawakīlan sin amu in Anak Bili-bili.

15 Manjari in malāikat amu in bakas namung kāku', nagdarā susukud bulawan, hipanukud niya sin dāira, sin manga lawang iban sin ād.

16 Iban in dāira yaun sibu' da in haba' sin upat

kīd niya. Pagsukud sin malāikat sin dāira, in haba' niya awn duwangaibu upat-ngagatus usuk batu. Biya' da isab ha yan in sukuran sin taas niya iban sin luag niya. ¹⁷ Siyukud da isab sin malāikat in ād sin dāira. In taas niya awn ka'patan ngarupa. In pagsukud niya biya' sin pagsukud kiyabiyaksahan sin manga tau. ¹⁸ In piyaghinang sin ād, palmata pagtawagun jaspir. Iban bulawan in piyaghinang sin dāira yaun, amu in purul tuud bulawan, sagawa' mahal-mahal in lupa sabab masawa iban matilag biya' sin samin. ¹⁹ In manga batu papagan sin ād sin dāira yaun, iyaari-arihan katān sin manga ginisan palmata maharga'. In palmata sin papagan batu ha unahan jaspir, in hikaruwa palmata bilu, in hikatū palmata kalkidun, in hikaupat palmata gaddung, ²⁰ in hikalima palmata kulit, in hikaunum palmata pula, in hikapitu palmata biyaning, in hikawalu palmata gaddung jali'-jali', in hikasiyam palmata biyaning malutu', in hika-hangpu' palmata biyaning imaagaw gaddung, in hikahangpu' tag'isa palmata bilu malutu', iban in hikahangpu' tagduwa palmata taluk. ²¹ Iban in piyaghinang sin hangpu' tagduwa lawang manga mussa'. In piyaghinang pakaniya-pakaniya sin lawang, hambuuk mussa' dakula' tuud. Iban in dān sin dāira ini purul tuud bulawan matilag iban masawa biya' sin samin.

²² Wayruun langgal kīta' ku ha dāira yaun, sabab yaun na duun in Panghu' Tuhan Sangat Kawasa iban sin amu in ngiyānan Anak Bili-bili. Hangkan in dāira yaun di' na magkagunahan Bāy sin Tuhan. ²³ Iban in dāira yaun di'

magkagunahan sin sawa sin suga atawa bulan, sabab in sahaya sin Tuhan amuna in dumihil sawa kaniya. Iban in Anak Bili-bili amuna in ilaw niya. ²⁴ In pagpanawan sin tau katān ha dunya karihilan na sawa sin ilaw dayn ha dāira yaun. Iban in manga kasultanan ha lawm dunya dumā na sin manga alta' nila pa dāira yaun. ²⁵ In manga lawang sin dāira yaun di' pagtambulun. Ukab sadja dayn ha adlaw pa adlaw, sabab di' magdūm duun ha dāira yaun. ²⁶ In katān pangalta' iban kalagguan sin manga katān bangsa, dāhun na mawn pa dāira yaun. ²⁷ Sumagawa' wayruun makasammal in makasūd pa dāira yaun. Damikkiyan in manga maghihinang mangī' iban sin manga magpuputing, di' da isab makasūd pa dāira yaun. Amura in makasūd pa dāira yaun in manga tau, amu in kiyasulat in ngān nila ha Kitab sin Anak Bili-bili. In Kitab yan amu in piyagsusulatan sin manga ngān sin manga tau amu in dihilan niya kabuhi' salama-lama.

22

¹ Sakali piyakita' na isab kaku' sin malāikat in sapa', amu in sapa' sin tubig kalkawsal, amu in makarihil sin kabuhi' salama-lama. In sapa' yaun, amu in nag'aanud dayn ha kursi sin Tuhan iban sin amu in ngiyānan Anak Bili-bili, masawa tuud iban matilag biya' palmata. ² In sapa' yaun anud dayn ha gi'tungan dān sin dāira. Hāti ha duwang sipak higad sin sapa' yaun awn timutubu' kahuy, amu in kahuy makarihil sin kabuhi'. Ha lawm sin hangka-tahun, in kahuy

ini makahangpu' tagduwa magbunga. Makamin-san magbunga ha lawm hangka-bulan. Iban in manga dahun sin kahuy ini hīnang ubat, hipagpauli' sin sakit ha kahula'-hulaan. ³ Iban wayruun tuud kabaakan unu-unu na satru' sin Tuhan duun ha dāira yaun.

In kursi sin Tuhan iban sin amu in ngiyānan Anak Bili-bili yaun na duun ha dāira yaun. Iban yaun duun in manga daraakun niya mamudji kaniya. ⁴ Kakitaan na sin manga daraakun niya in bayhu' niya, iban in ngān niya siyusulat ha manga tuktuk nila. ⁵ Iban di' magdūm duun ha dāira yaun. Di' na sila magkagunahan palitaan atawa si'nag sin suga, sabab in Panghu' Tuhan amuna in ilaw nila. Lāgi' in sila magsultan na sampay pa kasaumulan.

In Pagkari hi Īsa

⁶ Sakali namung na isab kāku' in malāikat. Laung niya, “In manga lapal kabtangan ini bunnal iban kapangandulan, sabab in Panghu' Tuhan natu', amu in bakas nagpatulun sin Rū niya pa manga nabi, diyaak niya in malāikat niya mamayta' pa manga tau daraakun niya pasal sin manga pakaradjaan amu in maray' na maawn ha susūngun.”

⁷ Sakali simambung hi Īsa. “Dungug kamu,” laung hi Īsa. “Masuuk na in pagkari ku. Awn kakuyagan sin manga tau amu in magkahagad sin bayta' ha lawm sin sulat ini.”

⁸ Manjari, in aku ini, hi Yahiya, amu in nakarungug iban nakakita' sin katān pakaradjaan ini. Naubus ku mayan diyungug iban kīta'

in manga katān pakaradjaan ini, simujud na aku pa alupan sin malāikat, sūng na aku sumumba kaniya, amu in nagpanyata' kaku' sin manga pakaradjaan ini. ⁹ Sagawa' laung sin malāikat kaku', "Ayaw kaw sumumba kaku', sabab sibu' da kita daraakun sin Tuhan. Sibu' da aku iban sin manga kataymanghuran mu kanabi-nabihan, iban sin manga sasuku' sin magkahagad sin bayta' ha lawm surat ini. Subay hambuuk-buuk Tuhan in sumbahun mu."

¹⁰ Iban laung niya pa isab kaku', "Ayaw mu pagtapukan in manga bayta', amu in Parman naug dayn ha Tuhan, kiyabutang ha lawm surat yan, sabab masuuk na dumatung in waktu maawn in manga pakaradjaan yan. ¹¹ Hisiyu-siyu in manga naghihinang mangī' iban sin manga unu-unu na haram, gām mayan dumuhun in kangīan iban kaharaman sin manga hinang nila. Ampa in manga naghihinang sin mabuntul iban sin manga unu-unu na suchi, gām mayan sumūng in kabuntulan iban kasuchihan sin hinang nila."

¹² Sakali simambung na isab hi Īsa. "Dungug kamu" laung hi Īsa. "Masuuk na in pagkari ku manungbas kaniyu katān sin manga unu-unu katān bakas nahinang niyu. ¹³ Aku in Alip iban Ya', sabab aku in ha unahan iban ha ulihan. Aku in tagnaan iban kahinapusan sin unu-unu katān.

¹⁴ "Awn kakuyagan sin manga amu in naglalanu' sin manga tamungun nila ha supaya wayruun tamak iban lummi'-lummi' niya. Hāti niya suchi na in atay nila. Sabab in sila yan kiyarihilan kapatutan sumūd pa lawm

dāira dayn ha manga lawang sin ād, lāgi' kiyarihilan kapatutan kumaun sin bunga sin kahuy, amu in makarihil kabuhi'. ¹⁵ Sagawa' ha guwa' sin dāira, yaun duun in manga naghihinang mangī', in manga manghihinang-hinang, in manga naghihinang maasihāt iban mamumunu', in manga magsusumba sin unu-unu na dugaing dayn ha Tuhan, iban sin manga mangangakkal iban magpuputing.

¹⁶ “In aku ini, hi Īsa, amu in nagdaak ha malāikat magpanyata' sin pakaradjaan ini pa manga kamu jamaa Almasihin sin kalanggalan, amu in suku' sin Tuhan. In aku ini hambuuk panubu' hi Nabi Daud. Aku ini in biya' sapantun bituun masawa amu in kakitaan bang lapit adlaw.”

¹⁷ Sakali simambung in Rū sin Tuhan iban sin manga tau amu in pag'iyānun pangantin babai, amu agi, “Kari kaw.”

Damikkiyan hisiyu-siyu in makarungug sin lapal kabtangan ini subay isab imiyan, “Kari kaw.”

Kari kamu, hisiyu-siyu kamu in iyuhaw. Inum kamu mari sin tubig kalkawsal amu in makarihil kabuhi'. Hipagpainum in tubig ini ha wayruun tungud niya ha hisiyu-siyu in mabaya'.

In Kahinapusan Kabtangan

¹⁸ In aku ini, hi Yahiya, yari magbānda' kaniyu, amu in sasuku' sin nakarungug sin bayta' ha lawm sulat ini. Hisiyu-siyu in gumanap sin unu-unu wala' kiyabayta' ha lawm sin sulat ini, paratungan siya sin Tuhan sin manga bala' amu in kiyabayta' ha lawm sin sulat ini.

¹⁹ Damikkiyan hisiyu-siyu isab in dumagdag sin bayta' ha lawm sulat ini, īgan sin Tuhan in palsukuan niya sumūd pa lawm sin Dāira Suchi, iban di' na siya makakaun sin bunga sin kahuy, amu in makarihil kabuhi', amu in yari kiyabayta' ha lawm sulat ini.

²⁰ Biya' ha ini in bichara sin amu in simaksi' sin kasabunnalan sin katān pakaradjaan, amu in piyalahil ha sulat ini. Amu agi niya, “Tartantu tuud. Masuuk na in pagkari ku.”

Na, mura-murahan bang mayan kaw magbalik na mari, ya Panghu' Īsa.

²¹ Mura-murahan isab bang mayan kamu katān dihilan tulung-tabang hi Panghu' Īsa.

Wassalam.

Kitab Injil (The New Testament)
Tausug: Kitab Injil (The New Testament) New
Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tausug)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

b67de408-6583-5c24-a713-3add7b39f840